

2018 ÅRSMELDING

Rådmannens forslag

Spydeberg kommune

Vi lager bra dager

Innhold

Rådmannens forord.....	2
Innledning.....	4
Arbeidsplassen Spydeberg kommune	5
Kjønn og alder.....	6
Lønn	6
Ledelse.....	7
Læringer.....	7
Bruk av bedriftshelsetjeneste.....	8
Ansattes medvirkning.....	8
Arbeid med internkontroll og kvalitet i tjenestene.....	9
Avvik og kvalitetsdokumentasjon i 2018.....	10
Fra fravær til nærvær – arbeid med sykefravær i 2018	11
Hva skulle vi gjøre i 2018?	13
Staben – Strategier for endring og utvikling i 2018.....	14
Helse og velferd – Strategier for endring og utvikling i 2018.....	17
Oppvekst og utdanning – Strategier for endring og utvikling i 2018	20
Teknikk og samfunn – Strategier for endring og utvikling i 2018.....	24
Kommunalområdene i tall.....	29
Oppvekst og utdanning	29
Skole	29
Barnehage.....	31
Barnevern	33
Teknikk og samfunn.....	35
Kultur	35
Kommunal vei og gate.....	35
Byggesaker.....	36
Helse og velferd.....	36
Sosialhjelp.....	36
Eldreomsorg, innbyggere over 67 år	39
Pleie og omsorg	39
Vedlegg 1 - Oversikt over status på kommunens prosjekter pr. 31.12.18.....	41
Vedlegg 2 – Årsmelding Hovedplan vann og avløp.	43

Rådmannens forord

2018 var et spennende og hektisk år for Spydeberg kommune. Kommunen håndterte endringer i ledelse og stab, med en betydelig reduksjon av ansatte på flere områder. Byggingen av Indre Østfold kommune tok virkelig fart i 2018 og dette preget store deler av året.

Kommunen la også i 2018 vekt på å levere gode tjenester til våre innbyggere. Administrasjonen ønsker å møte innbyggere som henvender seg til kommunen med åpenhet og respekt, og at de skal motta gode og likeverdige tjenester ved behov innenfor den rammen vi har tilgjengelig. Brukermedvirkning og et godt samarbeid vektlegges under tjenesteytingen i kommunen.

Veksttallene for innbyggere i Spydeberg hadde en større økning enn forventet i 2018, og det var en betydelig utbygging i bygda. Det ble foretatt en del saneringsarbeid i sentrum hvor veier og fortau ble gravd opp. Dette ble gjort for å skifte ut vann-, avløps- og overvannsledninger. Samtidig ble gateløys skiftet, og det ble lagt trekkerør for fiber. Barnehagen ble utvidet med en ny avdeling i møte med økte innbyggertall. Grinitun og hjemmebasert omsorg hadde stor økning i pasienter, noe som førte til at det ble behov for å kjøpe eksterne plasser og tjenester.

2018 var et krevende år økonomisk for alle områder. Kommunen la vekt på å levere gode tjenester i et år med en anstrengt økonomi. De økonomiske omstendighetene og et merforbruk i den løpende driften samlet sett, samt at det ble ryddet i gamle saker, gjorde at den budsjetterte avsetningen til disposisjonsfond ikke ble gjennomført som vedtatt av kommunestyret. Presset på tjenestene og volumøkning gjorde at forbruket ble høyere enn tildelte rammer og det reviderte regnskapet viser et merforbruk på 1,9 mill. kroner.

Samarbeid og samspill mellom frivillighet og kommune er en viktig drivkraft i lokalsamfunnet for å lage bra dager i Spydeberg. I løpet av året ble et treårig Frivillighetsprosjekt sluttført. Dette har vært et samarbeid mellom blant annet Frivilligsentralen og Grinitun.

I prosjektperioden var det en rekke aktiviteter som ble igangsatt. Bruk av digitale løsninger/medier, som f.eks. Facebook, har fått en naturlig plass og både pårørende og frivillige bruker disse. Frivilligsentralen er en viktig medspiller for Grinitun for å sette i gang nye prosjekter, ivareta eksisterende aktiviteter, rekruttere og ivareta frivillige. Det å sørge for at Grinitun fortsetter å være et attraktivt sted å være frivillig er en kontinuerlig jobb og må være forankret i ledelsen. En må fortsette å jobbe med å trygge personalet og de frivillige på hverandres roller, slik at det blir en god kultur og at frivillige blir sett på som en ekstra ressurs.

Gjennom prosjektet «Kartlegging og verdsetting av friluftsområder» ble friluftslivet satt på dagsordenen, og nå er alle friluftsområder kartlagt og verdsatt. Prosjektet ble gjennomført i samarbeid med Forum for friluftsliv. I samarbeid med Spydeberg idrettslag etablerte kommunen en syverbane på grusbanen som åpnet i desember. Sentrumsstien Hyllibekkestien åpnet i august og brukes mye både av store og små.

Sykefravær

Vedtatt målsetting for sykefravær for 2018 var 6,5 % eller mindre. Flere av kommunalområdene var innenfor denne målsettingen, mens det samlede resultatet for hele kommunen ble 8,3 %.

Gjennomsnittlig sykefravær for landet lå på 6,2 % (SSB) i 2018 og for kommunal sektor på 9,5 % (KS). Sammenlignet med kommunal sektor i landet for øvrig hadde dermed Spydeberg kommune bedre

resultater. De høyeste sykefraværstallene finner man i barnehage og helse- og omsorgstjenestene, dette er som i resten av landet. [NED-prosjekter](#) (et prosjektsamarbeid mellom KS og NAV for å bidra til å redusere sykefraværet i kommuner) ble satt i gang i barnehage og Grinitun med mål om å øke områdenes arbeidsnærvær. Arbeidsnærvær var et sentralt satsningsområde i 2018, blant annet gjennom NED-prosjektet, noe som vil fortsette inn i 2019.

Internkontroll

Det ble gjennomført et omfattende arbeid med å styrke kommunens systematiske internkontrollarbeid. Etter at forvaltningsrevisjonen avdekket mangler i kommunens prosedyrer ble det jobbet mye med å sikre at kommunen ikke bare skal levere gode tjenester, men også at de skal utmåles, ytes og kontrolleres på riktig måte. På tross av at arbeidet var tidkrevende, gave den kommunen økt kompetanse.

Resultater

Årsmeldingen redegjør for status på kommunalområdenes satsningsområder og resultatene innenfor disse gjennom 2018. Strategiene for endring og utvikling for 2018 gjennomgås fra side 15. Målet om å lage bra dager for både innbyggere og ansatte ble vektlagt i samtlige enheter. Kommunen hadde et overordnet fokus på å se tjenestene i sammenheng, arbeide for effektivisering og for samhandling på tvers av områdene. Videre ble det lagt vekt på å opprettholde et godt tjenestenivå og ivareta folkehelse- og bærekraftperspektivet.

Indre Østfold kommune 2020

2018 har vært preget av mange og store oppgaver i både kommunalområdene og stab som følge av den forestående opprettelsen av Indre Østfold kommune. Mange medarbeidere fordelte sine ressurser mellom kommunen og prosjektet for ny kommune. Administrative og politiske prosjekter ble avvirket, men rådmannen opplevde likevel at aktivitetsnivået inn mot prosjektet ble opprettholdt og krevde mye tid for mange. De frikjøpte tillitsvalgte gjorde en stor innsats for våre ansatte inn i prosjektet.

Prosjektrådmann Georg Smedhus ble ansatt på vårhalvåret og tok i juni over ansvaret for å drive frem

prosessen til sammenslåingen 1.1.2020. Etter at Smedhus trådte til, ble de administrative og politiske prosjektene, med noen unntak, avvirket og ført over i linjeorganisasjonen i prosjektet Indre Østfold kommune. Innplassering av ledere og andre nøkkelfunksjoner ble raskt igangsatt og de fleste kommunaldirektørene var på plass innen utgangen av 2018. Gjennom året ble det arrangert en rekke ledersamlinger og fellessamlinger knyttet til fremgangen i prosjektet, samt informasjonsmøter for både ansatte og innbyggere. Prosjektet arbeidet mye med blant annet organisasjonskart og plassering av tjenester.

Ved utgangen av året var det mange medarbeidere som delte arbeidsuken mellom Spydeberg kommune og prosjekt Indre Østfold kommune. Dette gjelder særlig ansatte i stabs- og støttefunksjoner. Det er mye som skal avklares og bygges klart til den endelige overgangen, som f.eks. systemer innen lønn og økonomi.

Med vennlig hilsen
Erik Flobakk
Konstituert rådmann

Innledning

Årsmeldingen oppsummerer kommunens drift i 2018. Årsmeldingen tar utgangspunkt i strategiplan for 2018 -2020. Figuren under illustrerer de ulike delene i kommunens styrings- og rapporteringssystem. I strategiplanen definerer de ulike kommunalområdene hvilke utfordringer og muligheter kommunalområdet har, og deretter hvilke strategier som må legges til grunn for endring og utvikling av tjenestene. Strategiplanen fokuserer ikke på at barnehage skal drive barnehage, og at sykehjemmet skal drive sykehjem, men presenterer de retningsvalg og fokusområder som er gjeldende for at man til enhver tid skal kunne yte gode tjenester, uavhengig av fag og avdeling. Årsmeldingen er dokumentet som redegjør for hvordan dette arbeidet har gått, hvilke resultater som er oppnådd og hva vi i Spydeberg kommune kan være stolte av å ha fått til.

I det følgende redegjøres det for hva som er blitt gjort innenfor de ulike strategiene som ble beskrevet for 2018, samt hva man har oppnådd.

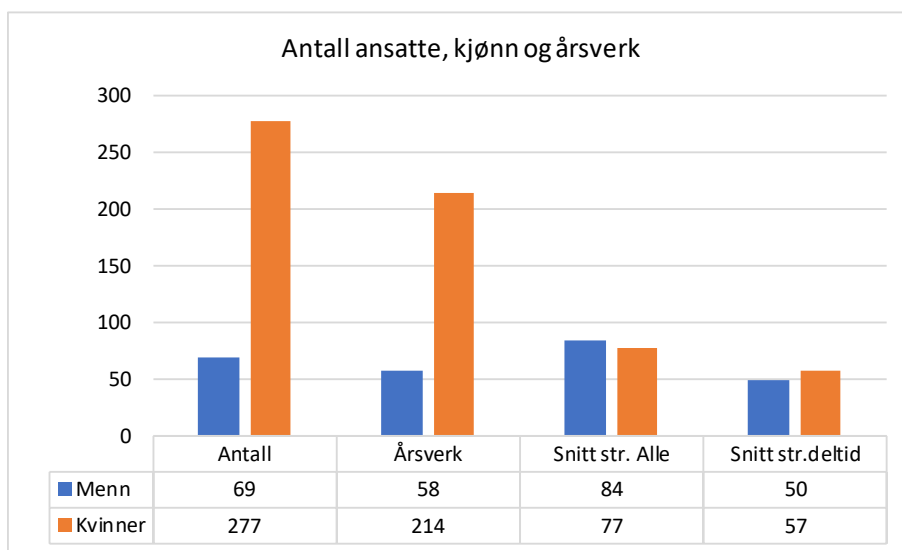
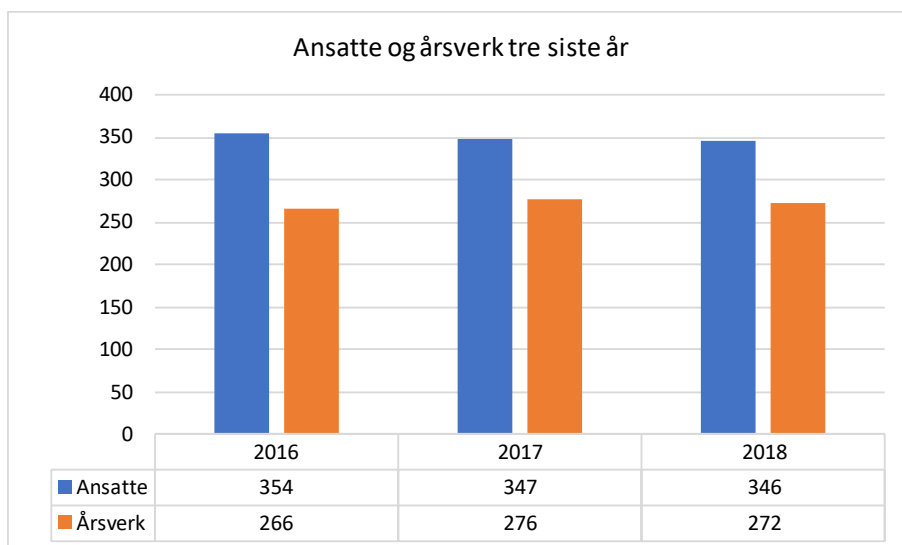
Årsmeldingen er, sammen med månedlige statusrapporter, tertialrapporter og årsberetningen, administrasjonens rapportverktøy til politisk ledelse. Samtidig er årsmeldingen også en viktig informasjonskilde for kommunens innbyggere. Årsmeldingen beskriver de ulike sidene av kommunens drift, status for arbeidet med kommunereform, og hvordan kommunen har jobbet med internkontroll i 2018. Det gjøres videre rede

for arbeid med forebygging og oppfølging av sykefravær, og ulike sider av det å være medarbeider i Spydeberg kommune.

Et fellestrekk i kommunens arbeid i 2018 har vært fokuset på å lage bra dager. Det har vært viktig å fylle begrepet «vi lager bra dager» med konkret innhold. Kommunen har laget mange bra dager i 2018, for innbyggerne i bygda Spydeberg, og på arbeidsplassen Spydeberg kommune. Årsmeldingen tar sikte å beskrive noe av det som er gjort for å få til nettopp dette.

Arbeidsplassen Spydeberg kommune

I 2018 var det totalt 346 ansatte i kommunen, fordelt på 276 årsverk. I tillegg til de oppgitte 346 ansatte kommer 12 ansatte som er organisert i vertskommunemodell (Landbrukskontoret og Pedagogisk psykologisk tjeneste). Antall ansatte og årsverk har vært stabilt de siste årene.

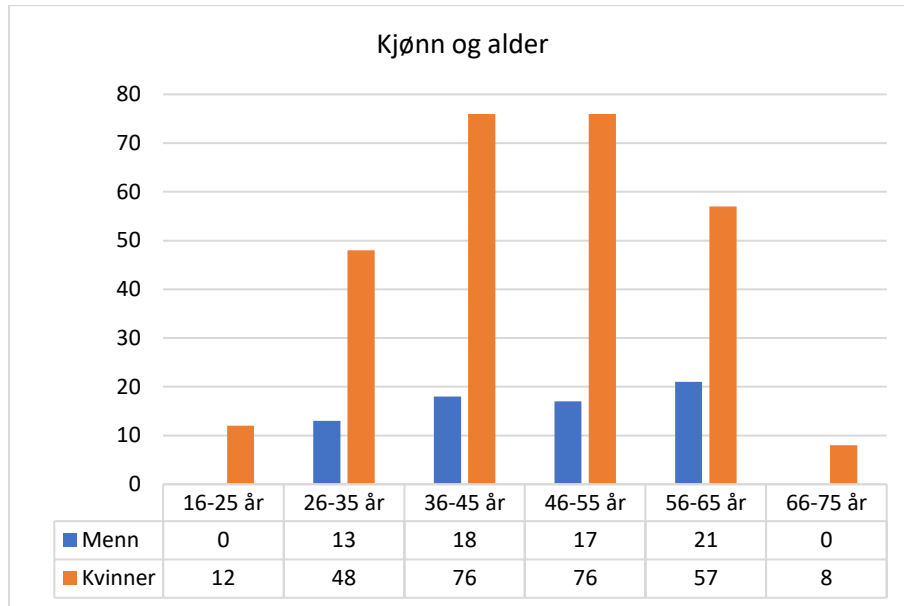

I 2018 var det 48,2 % av de ansatte i Spydeberg kommune som hadde en deltidsstilling, mot 51,9 % i 2017, det vil si at tallet holder seg ganske stabilt. Størrelsen på deltidsstillinger har økt med 5 % for menn og holdt seg på samme nivå for kvinner, sammenlignet med 2017.

I kommunens ansettelsesprosedyre er det et krav at vakante stillinger skal lysnes ut internt før ekstern utlysning, dette for å gi muligheten for å øke stilling for allerede ansatte som jobber deltid. Dette ser ikke ut til å ha gitt den ønskede effekten, som er færre på deltid og høyere stillingsprosent.

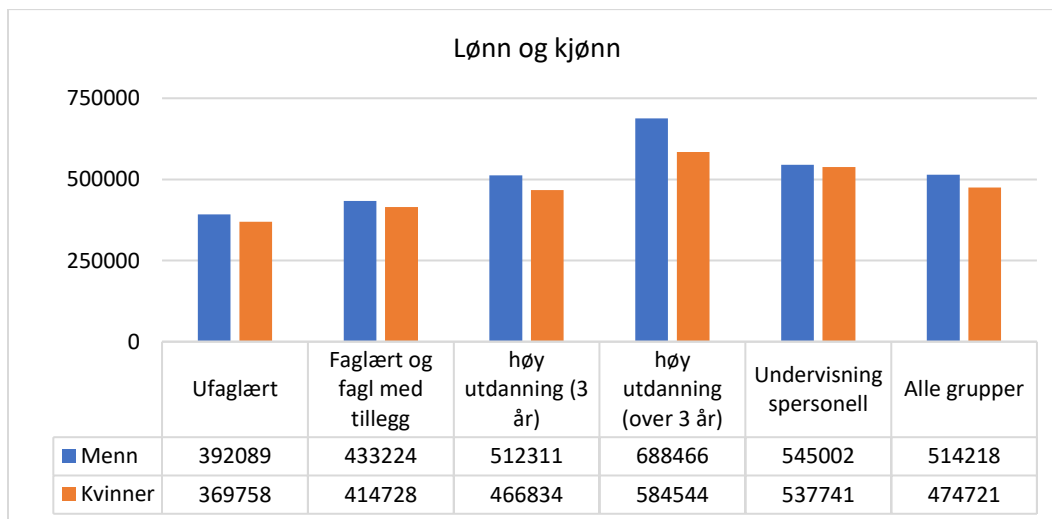
Enheter med turnusarbeid fortsatte i 2018 med alternative arbeidstidsordninger, det vil si vaktlengder inntil 13 timer. Arbeidsordningene har ikke gitt ønsket effekt når det gjelder reduksjon av små stillinger.

Kjønn og alder

Av totalt 346 ansatte er 86 i alderen 55+, sammenlignet med 100 i 2017. Aldersfordelingen er fremdeles stabil. Gjennomsnittsalderen innenfor de ulike enhetene varierer og dermed også behovet for nyrekruttering. Den største rekrutteringsutfordringen i kommunen er fremdeles sykepleiere til helse og velferdstjenestene.

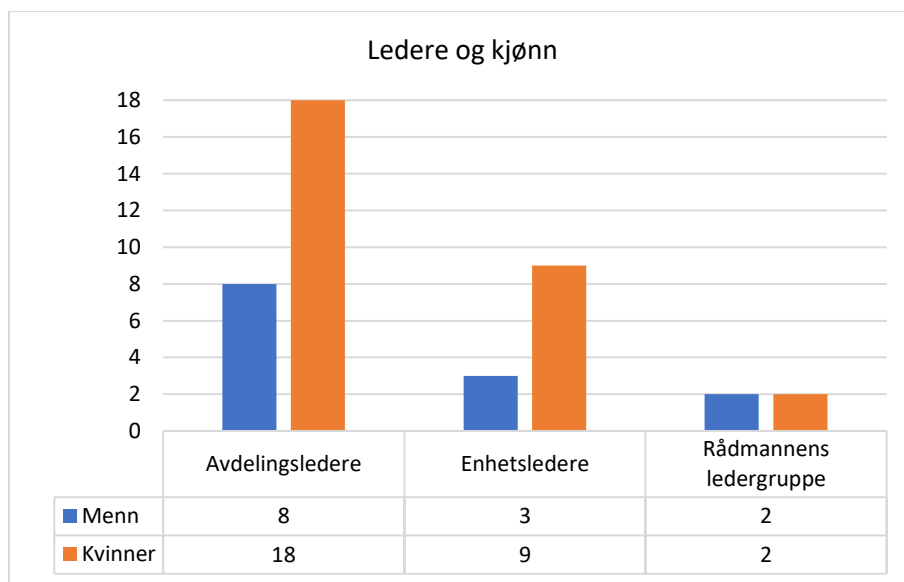
Lønn

Den lokale lønnspolitikken skal ivareta og fremme likestilling mellom kjønnene og utviklingen har siden 2012 gått i retning av mindre lønnsforskjeller mellom kvinner og menn totalt i alle grupper. I 2018 ser vi at forskjellen mellom gjennomsnittslønn kvinner og gjennomsnittslønn menn har økt, noe av årsaken til dette antas å være endringer i kjønns sammensetningen i kommunens øverste ledelse. Spydeberg kommune reviderte lønnspolitisk handlingsplan i 2018. Planen gir oversikt over stillingsinnplassering, lønnsvurdering ved lønnsfastsettelse og lønnsutvikling. I 2018 ble det gjennomført lokale forhandlinger for ansattgrupper som kun har lokal lønnsdannelse. På bakgrunn av Spydeberg kommunes økonomiske situasjon ble det gjennomført et moderat oppgjør på ca. 2, 5 %.

Ledelse

Organisasjonskartet og ledelse i Spydeberg kommune har vært gjennom flere omorganiseringer de siste årene. I 2018 ble toppledergruppen redusert fra tre til to kommunalsjefer. Rådmannens ledergruppe (RLG) besto pr.31.12. av to kvinner og to menn (rådmann, to kommunalsjefer og en stabssjef). Kommunen hadde 12 enhetsledere, fordelt slik: 9 kvinner og 3 menn. Avdelingsledernivået besto av 18 kvinner og 8 menn.

I 2018 videreførte rådmannen jevnlig møter med alle enhetsledere i kommunen, SLG-møter. Tema i møtene har vært aktuelle saker i forhold til faste og rullerende arbeidsoppgaver samt kontroll på økonomi og avvikshåndtering.

Læringer

I 2016 inngikk Spydeberg kommune intensjonsavtale med Østfold fylkeskommune om inntak av 11 læringer. Spydeberg kommune var tidlig ut med å øke antallet læringer. I 2018 inngikk kommunen arbeidsavtale med 7 nye læringer. Ved utgangen av året hadde kommunen 9 læringer, disse fordelte seg på aktivitørfaget, barne- og ungdomsarbeiderfaget og helsefagarbeiderfaget. Grunnen til at kommunen ikke er på intensjonsnivå er at to sa opp sine kontrakter høsten 2018. Lærlingene er en viktig ressurs for kommunen. De bidrar til tjenesteproduksjon og kommunen legger til rette for rekruttering til fremtidige fagarbeiderstillinger.

Bruk av bedriftshelsetjeneste

Stamina bedriftshelsetjeneste og Spydeberg kommune har hatt en handlingsplan for bistand. I 2018 hadde kommunen bistand til blant annet sykefraværarbeid, systematisk HMS-arbeid, oppfølging og veiledning av psykososialt- og organisatorisk arbeidsmiljø, ergonomiske kartlegginger og pålagte oppgaver som helsekontroller og vaksinasjon. Bedriftshelsetjenesten er fast medlem i arbeidsmiljøutvalget.

Ansattes medvirkning

Spydeberg kommune har utarbeidet en lokal tillitsvalgtordning som evalueres en gang i året. Med bakgrunn i evaluering har tillitsvalgtordningen fått definert tydeligere medvirkning på kommunalområde og enhetsnivå. I 2018 ble det gjennomført åtte møter mellom rådmannen og tillitsvalgte på overordnet nivå. Kommunereform har vært fast informasjonspunkt på alle møtene. I august deltok ledere og tillitsvalgte på kurs i Hovedavtalen som ble avholdt på Fjellheim.

Administrasjonsutvalget består av fire folkevalgtrepresentanter og tre ansattrepresentanter og behandler saker som gjelder forholdet mellom kommunen som arbeidsgiver og de ansatte. I 2018 ble det gjennomført seks møter i Administrasjonsutvalget. Møtene har blant annet hatt gjennomgang av sakene som skulle til behandling i partssammensatt utvalg for nye Indre Østfold kommune.

Arbeid med internkontroll og kvalitet i tjenestene

I 2018, som i 2017, har kommunen arbeidet med å ivareta og videreutvikle systematisk internkontrollarbeid. Etter forvaltningsrevisjonen fra 2017 var det behov for å gjøre omfattende endringer og systematisere internkontrollarbeidet i kommunen. Et av målene som ble satt i oppfølgingsprosjektet etter revisjonen var:

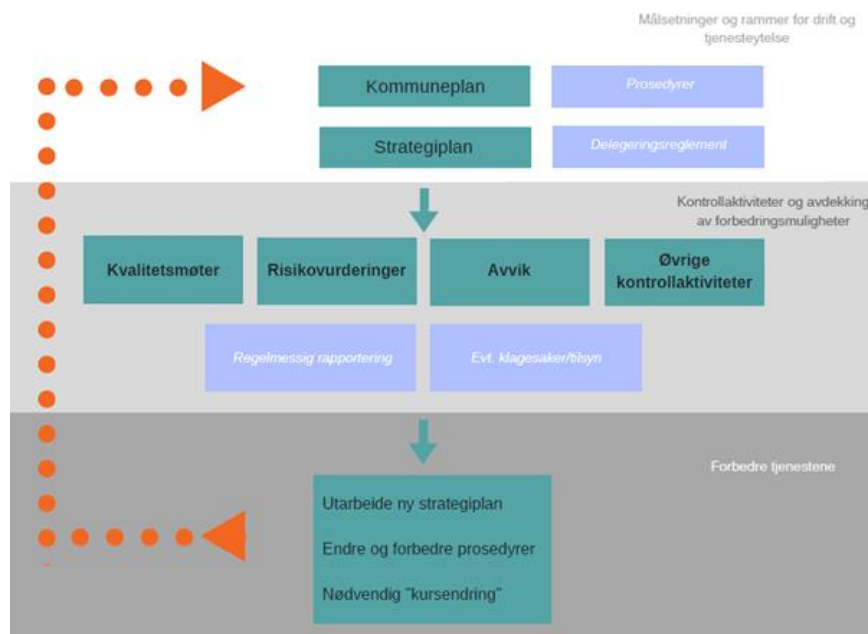
1. Spydeberg kommune skal utarbeide relevant og helhetlig internkontroll som inkluderer lovmessige anskaffelser og riktig arkivering.

Det var en omfattende oppgave, som samtidig ga positive synergieffekter på driften.

Internkontrollarbeidet på revisjonstidspunktet var for fragmentert og manglet en tilstrekkelig overbygning. Etter endt prosjektperiode har kommunen fått et mer helhetlig internkontrollsystem, som henger tettere sammen med organisasjonen, planverket og styringslinjene. Kommunen har strukturert internkontrollarbeidet i tre ulike «deler»;

1. Målsetninger og rammer for drift og tjenesteytelse
2. Kontrollaktiviteter og avdekking av forbedringsmuligheter
3. Forbedring av tjenestene

Flere ulike kilder påvirker kommunens målsetninger og rammer for drift, i hovedsak kommuneplanen, strategiplanen, delegeringsreglementet og kommunens prosedyrer. Her fremkommer det hvordan kommunen skal jobbe, hvilke mål som er satt for tjenestene som ytes i kommunen, og hvilken kvalitet disse skal ha.

Videre er det organisert flere typer kontrollaktiviteter som skal gjøre kommunen i stand til å se om tjenestene leveres slik planene over har forutsatt. Når disse kontrollaktivitetene gjennomføres vil de kunne avdekke at tjenester ikke ytes på riktig nivå, ikke er effektive nok, ikke dekker det faktiske behovet e.l.

Regelmessig gjennomgang av avvik i alle overordnede ledermøter og gjennomføring av kvalitetsmøter i alle kommunalområder, har også

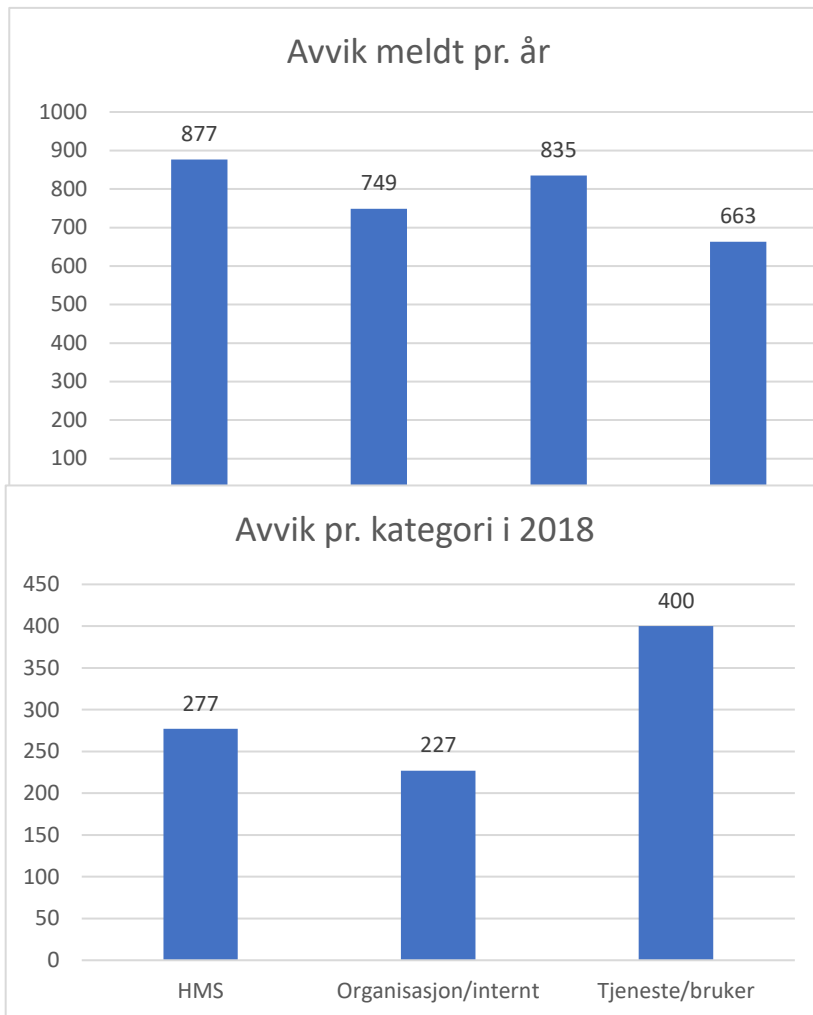
sørget for å kunne avdekke forbedringsmuligheter. Strategiplanen for 2019 har tatt noen av disse forbedringsmulighetene opp i seg ved redegjørelser for utfordringer og muligheter.

Selv om det formelle, systematiske internkontrollarbeidet i kommunen er styrket, vil det kommende året

viser om det er organisert på et vis som også er funksjonelt og hensiktsmessig for kommunen og om den nødvendige kursendringen går i riktig retning.

Avvik og kvalitetsdokumentasjon i 2018

I 2018 ble det meldt totalt 663 avvik. Dette er færre enn i de foregående årene. Bakgrunnen for dette er ikke kjent. Det kan være det at det faktiske behovet for å melde avvik er mindre enn det tidligere har

vært, nettopp fordi det er arbeidet systematisk med å redusere de feil og mangler som har vært påpekt.

Det kan også være at færre avvik har blitt meldt på riktig måte i 2018 enn tidligere, men dette er ikke mulig å si uten en mer inngående analyse. Samtidig vil en svak, gradvis nedgang være et ønsket mønster i systematisk arbeid med å rette opp i feil og mangler.

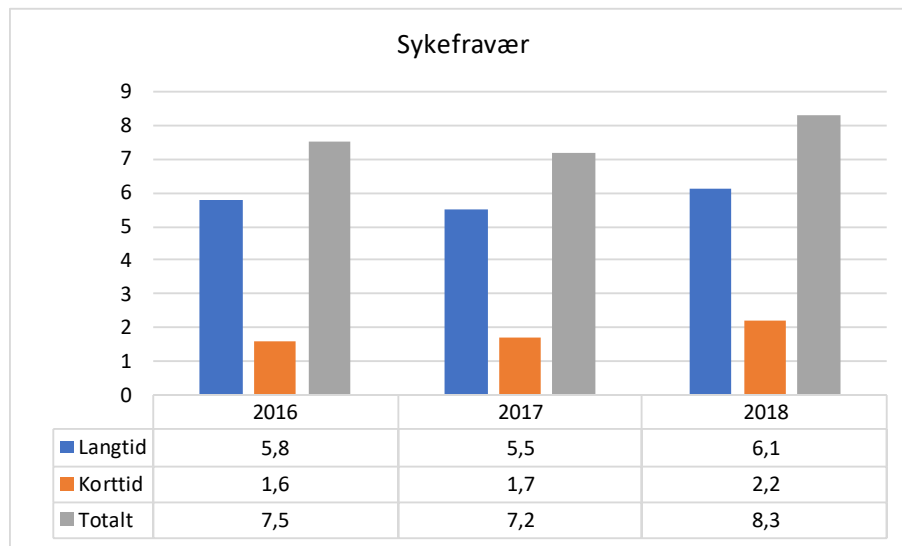
Fordelingen på kategorier er omtrent lik som foregående år. Det er meldt noe mer på HMS og noe mindre på tjeneste/bruker i 2018. Merk at et avvik kan meldes i mer enn en kategori, slik at summet av antallet avvik i kategoriene vil være større enn antallet avvik totalt.

Samtidig er antallet automatiske videresendinger av avvik redusert. I 2017 ble avviksbehandlingsfristen på 10

dager oversittet 796 ganger, mens den i 2018 ble oversittet 649 ganger. I 2018 ble det arbeidet mye med å redusere dette tallet, da dette var en stor utfordring i oppstarten av året. Antallet automatiske videresendinger ble redusert betraktelig i løpet av 2018. Alle automatiske videresendinger ble systematisk gjennomgått i hvert møte i SLG (strategisk ledergruppe), noe som førte til en rask nedgang til det månedlige antallet. I januar i 2018 ble avviksbehandlingsfristen oversittet 118 ganger, mens den i desember ble oversittet kun 12 ganger, etter en gradvis nedgang året igjennom. Dette tyder på at den systematiske gjennomgangen har virket.

Rådmannen har også hatt fokus på at prosedyrene i kommunens kvalitetssystem skal være oppdaterte og riktige. Ved årets slutt lå kun åtte prosedyrer til revisjon. Dette er et svært godt tall.

Fra fravær til nærvær – arbeid med sykefravær i 2018

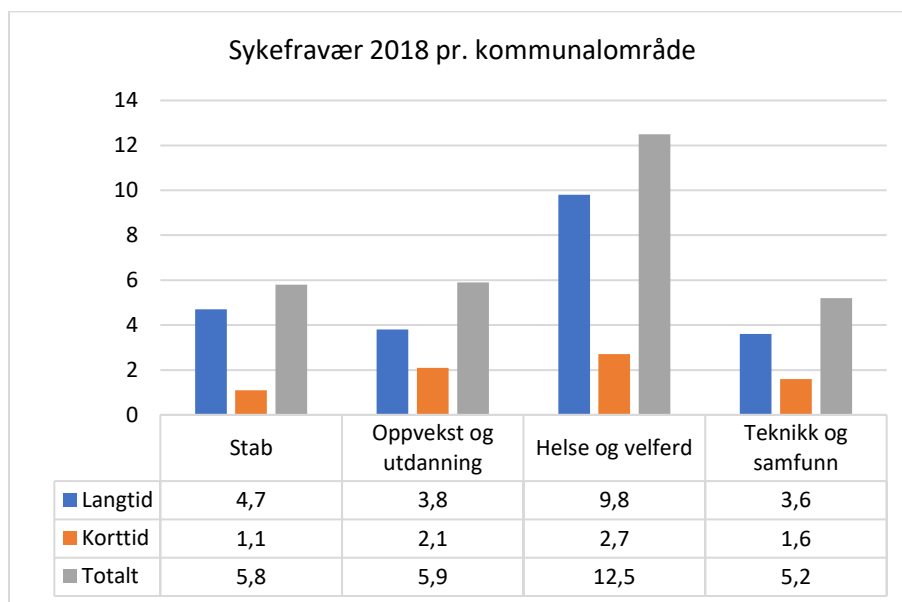

Tabellen over viser utviklingen i sykefravær i Spydeberg kommune. Sykefraværet har holdt seg stabilt de siste årene, men målet om et fravær under 6,5 % ble ikke nådd.

Samlet sykefravær for Spydeberg kommune var 8,3 % i 2018. Gjennomsnittlig sykefravær for landet lå på 5,8 % (SSB) og for kommunal sektor ca. 9,8 %. (KS). Sykefraværet i Spydeberg viser stor variasjon mellom enhetene / avdelingene innenfor hvert kommunalområde.

Høyt sykefravær er en stor arbeidsgiverutfordring for Spydeberg kommune. Fraværet koster kommunen mye i form av penger og manglende stabilitet, som er viktig for tjenesteytingen.

Det arbeides kontinuerlig med individuell tilrettelegging, kartlegging av risiko, trivsels- og nærværstiltak. Vesentlige forutsetninger for å øke nærværet er å skape engasjement og arbeidsglede, ha avklarte forventninger til hverandre, og å sikre et godt samarbeid med vernetjenesten og de tillitsvalgte.

I likhet med andre kommuner er de største utfordringene knyttet til fravær i helse- og omsorgsektoren. Bofellesskapene for mennesker med nedsatt funksjonsevne, barnehage og avdelinger på Grinitun har det høyeste fraværet. Sammenlignet med hele landet ligger Spydebergs helse- og omsorgssektor på gjennomsnittet (KS-artikkelen «[Sykefraværet - hvorfor er det så vanskelig å få ned?](#)»).

For å få økt fokus og ny giv i arbeidet med å redusere fraværet, meldte Spydeberg kommune seg på prosjektet «NED med sykefraværet» i mars 2018 og det ble lagt opp til et samarbeid med de øvrige kommunene i 5K (nye Indre Østfold kommune). Dette er et prosjekt i regi av KS og NAV. Målet er å gi drahjelp til kommunens eget arbeid med å redusere sykefraværet. Prosjektet retter seg spesielt mot helse – og barnehagesektoren.

Ledere tilknyttet helse, barnehage og renhold har deltatt på arbeidsseminarer hvor tema har vært økt kunnskap om årsaker til fravær. I tillegg har det vært presentasjon av verktøy som kan brukes til forebyggende innsats. Foreløpig viser sykefraværstallene ingen bedring fra 2017 til 2018, men det forventes effekt av deltakelsen i NED-prosjektet i 2019.

Spydeberg kommune gjennomførte i 2018 regelmessige møter med IA (inkluderende arbeidsliv) - rådgiver fra NAV-Arbeidslivssenter i forbindelse med sykefraværsoppfølging og sykefraværsforebygging. Som følge av NED-prosjektet organiserte NAV sine saksbehandlerressurser på en ny måte slik at Spydeberg kommune ble tildelt en fast saksbehandler på lokalt NAV-kontor. Saksbehandleren kunne følge opp alle kommunens ansatte uavhengig av bostedskommune. Dette sikret muligheten til å være tett på og gi god oppfølging.

I Helse og velferd har organiseringsarbeidet med ulike vakttyper blitt videreført etter innføring av langvakter i 2014. På bogruppene på sykehjemmet var vurderinger rundt vakttyper, arbeidstid og grunnbemanning et av tiltakene for å redusere fravær. Bogruppe 1 gikk bort fra langvakter i april 2018 etter en utprøvingstid, Bogruppe 2 har hatt langvakter siden 2014 og her fungerer det bra. Grinitun har også prøvd ut faste helgeteam, der ansatte som kjenner hverandre godt jobber fast sammen på helg, noe som gjør helgearbeid mindre belastende.

Stamina bedriftshelsetjeneste (Stamina BHT) bisto med samtaletjenester i 2018. Dette er forebyggende tiltak for ansatte som er i en vanskelig jobb- eller privatsituasjon, og som påvirker evnen til å mestre egen jobb. Stamina BHT har bistått arbeidsgiver i flere sykefraværsaker hvor det har vært viktig å få kartlagt funksjonsevne. Jordmor fra bedriftshelsetjenesten har veiledet og gitt bistand til ansatte for å redusere svangerskapsrelatert fravær. Dette er et innarbeidet tiltak og ledere mener det har resultert i at flere gravide har stått lenger i arbeid. Stamina BHT har bistått to enheter i personalsamlinger for å rette fokus på helsefremmende arbeidsmiljø og arbeidsgivers og den enkelte ansatte felles bidrag.

I 2018 deltok flere ansatte i Spydeberg på kurs for å håndtere vold og trusler. Kursene er i regi av felles kurskatalog for Indre Østfold. Stamina BHT bisto kommunen med risikovurderinger knyttet til vold og trusler for å imøtekomme krav fra Arbeidstilsynet. Flere ledere og verneombud deltok på kurs for å øke sin HMS-kompetanse.

Hva skulle vi gjøre i 2018?

Mot slutten av 2017 ble de ulike strategiene for endring og utvikling for 2018 utarbeidet i hvert kommunalområde. Disse fremkommer i vedtatt Strategiplan for 2018 - 2021. Der beskrives det hvilke utfordringer og muligheter kommunen har på det gitte tidspunktet for utarbeidelsen av planen, og det fremmes ulike strategier for endring og utvikling som skal sørge for at kommunen styres i riktig retning.

SPYDEBERG KOMMUNE - VISJON OG MÅL

Målene vi styrer mot fremkommer i kommuneplanen. Målsetting om bra dager og gode tjenester i Spydeberg gir fokus på flere områder.

Livskvalitet og nærmiljø er et satsingsområde som berører mange av kommunens enheter og ansatte og vektlegger gode oppvekstvilkår, forebygging av helseproblemer og gode, fremtidsrettede helsetjenester.

Kommunen som tjenesteyter og arbeidsgiver konsentrerer seg i hovedsak om å sørge for at kommunens ansatte har en god arbeidsplass.

Kommuneutvikling har vært viktig for Spydeberg over lengre tid. Arbeidet innen dette feltet har i 2018 vært svært spennende, og har sjonglert mellom å opprettholde og videreutvikle Spydebergsamfunnet, samtidig som det skal bygges en ny kommune med Spydeberg som et sentralt tettsted.

Fokus på *klima og miljø* lå som grunnlag for mange av valgene som ble gjort i 2018, både i innstillinger til politiske vedtak, på satsinger som ble igangsatt og på prosjekter som ble gjennomført. Alle målene som fremkommer av plakaten, som er kjernen i kommuneplanen vi styrer etter, vil fremkomme i redegjørelser senere i dokumentet.

Staben – Strategier for endring og utvikling i 2018

Staben besto i 2018 av økonomi, bibliotek, servicetorg, Tildelingsenheten, IT-konsulenter, personalsjef, kommuneoverlege, politisk sekretær og rådgiveravdelingen. Staben arbeidet etter følgende strategier for endring og utvikling i 2018:

Strategi: Delta aktivt i utviklingen av Indre Østfold kommune samt benytte de mulighetene som ligger i denne utviklingen til tjenesteforbedring så fort de er klare

Våren 2018 deltok mange av Stabs ansatte i prosjekter i Indre Østfold kommune i de aktuelle fagområdene som Stab dekker. Etter sommeren gikk utviklingen av Indre Østfold kommune inn i en ny fase der de nye direktørene overtok linjeledelse for sine områder. Det førte til at enkelte av Stabs ansatte fikk store oppgaver, og har brukt mye av sin arbeidstid, i prosjektorganisasjonen Indre Østfold kommune. Fokuset i 2018 var på samordning og tilrettelegging av organisasjonen fremfor tjenesteforbedring.

Strategi: Utnytte digitale løsninger bedre for å gi god service til innbyggerne.

Kommunen fortsatte å benytte hjemmesiden, Facebook og Spydeberg-appen i 2018 for å nå flest mulig innbyggere med relevant informasjon. Biblioteket benyttet aktivt digital kommunikasjon med innbyggerne om arrangementer og tilbud.

I 2018 ble SMS-varslingssystemet Varsling 24 tatt i bruk. Varslingssystemet legger til rette for digital kommunikasjon med befolkningen og vil sende meldinger på SMS og/eller talemeldinger i situasjoner hvor kommunen har behov for rask eller særlig målrettet informasjon. Denne varslingskanalen er i tillegg tenkt brukt i beredskapssituasjoner. Meldingene som ble sendt ut i 2018 knyttet seg stort sett til informasjon om kommunal aktivitet i et gitt område (for eksempel gravearbeider, stenging av veier) noe som også kan anses som en øvelse for kommunens ansatte på bruk av systemet.

Strategi: Utnytte digitale verktøy bedre innen økonomi, personal og sak-/arkivsystem.

I april tok kommunen i bruk timeføringsmodulen som ligger integrert i Visma og avviklet dermed bruken av timeføring på papir. Modulen brukes av kommunens ansatte som arbeider vanlig dagtid for å føre ekstra timer, tillegg eller overtid. I samarbeidet i Indre Østfold kommune har administrasjonen sett at Spydeberg ligger langt framme i å benytte de mulighetene som finnes i våre systemer i dag.

Strategi: Spille inn folkehelse i kommunens planlegging og i aktuelle prosesser på alle kommunalområder.

Folkehelseperspektivet har de siste årene gjennomgått en endring fra å fokusere på konkrete enkelttiltak til at det nå snakkes om samfunnsflokke. Begrepet er en samlebetegnelse på sosiale, helsemessige og miljømessige utfordringer som er sammensatte og foranderlige. For å løse denne type utfordringer må hele kommunens samlede innsats sees i sammenheng, det vil si at planer og tiltak innenfor alle kommunalområder er bidrag for å løse disse flokene. Eksempler er helsestasjonens oppfølging av mor og

barn, tilrettelegging av uteområder for aktivitet og sosiale treff osv.

I regelmessig rapport i juli ble det avgitt status på tiltakene i kommunens folkehelseplan. Mange av tiltakene var allerede fulgt opp og kommunens politikere utviste stort engasjement for tema. Det ble utarbeidet en felles folkehelseplan for kommunene i Indre Østfold kommune, samt Marker, der alle kommunenes folkehelsekoordinatorer deltok. Denne planen bidro til økt engasjement for folkehelse i kommunen.

I september deltok folkehelsekoordinator og stabssjef på studietur til København i regi av Østfoldhelse, der ble den felles folkehelseplanen godt presentert. Turen ga mange nyttige innspill, bl.a. ved besøk hos WHO Europa og ulike forelesninger om status og muligheter innen folkehelsearbeidet.

Strategi: Opprettholde biblioteket som en av Spydebergs kulturarenaer. Dersom det gir seg mulighet i forbindelse med kommunereformen skal det vurderes en bedre plassering av biblioteket som letter tilgjengeligheten og synliggjør den gode møteplassen.

I august gjennomførte prosjekt Indre Østfold kommune en fellessamling for å beslutte lokalisering av tjenestene. Der ble det besluttet at NAV skal lokaliseres i Spydeberg og vil ta i bruk hele kommunehuset til dette. Som forberedelse til flytting, gjennomførte biblioteket i 2018 en grundig kassering og reduksjon av samlingen. Rydding i biblioteksystemet (databasen) er også igangsatt, og vil ferdigstilles våren 2019. Planlegging av nytt bibliotek var ved årets slutt på idéstadiet og

utføres i samråd med prosjektgruppe med ansvar for flytting og kommunalområde Innbyggerdialog og stedsutvikling i Indre Østfold.

En av bibliotekets prioriteringer i 2018 var å øke antall arrangementer for å styrke bibliotekets rolle som kulturarena i bygda. Det ble arrangert 39 voksenarrangementer, og 48 barne- og ungdomsarrangementer med totalt 2376 besøkende, dette er en dobling fra året før. Samarbeid med andre aktører har vært sentralt for å få til det økte aktivitetsnivået. Biblioteket etablerte fast samarbeid med følgende aktører: Spydeberg Frivilligsentral, Spydeberg biblioteks venner og kulturkontoret i Spydeberg kommune. Videre samarbeidet biblioteket om ett eller flere arrangementer i 2018 med følgende aktører: Askim og Nannestad videregående skoler, Folkebiblioteket i Askim, Hobøl, Trøgstad, Eidsberg, Nes og Nannestad, Svarstad Libris Askim, Spydeberg Prestegårds venner, Spydeberg kunstforening, Bibliogames, Født Fri, Frivillighet Norge, Miljøagentene Spydeberg, Frisklivssentralene i Askim og Spydeberg, Kulturskolen Askim, Spydeberg og Hobøl, Foreningen Norden Indre Østfold og Hobøl statlige asylmottak.

Strategi: Prioritere systematisk lederutvikling på alle nivåer ved å delta i program som legges opp i Indre Østfold kommune.

Kommunens ledere deltok på aktuelle samlinger og programmer. Det var i liten grad spesifikk lederutvikling, men mye samhandling, samkjøring og forberedelser til å bli ansatte i en betraktelig større organisasjon. Også avdelingsledere i Stab deltok.

Strategi: Anvende systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid for å forebygge sykdom og skape en inkluderende arbeidsplass.

Vernerunde og oppfølgingsplan ble gjennomført. Det framkom behov for noe fysisk tilrettelegging av arbeidsplass, samt at inneklima kunne oppleves som problematisk. Det mest utfordrende for ansatte var likevel den uforutsigbare arbeidssituasjonen og økte arbeidsbelastningen. Dette var det vanskelig å unngå i situasjonen som var i 2018, og som fortsetter ut i 2019, men enheten fokuserte på å finne praktiske løsninger og bistå hverandre. AMU (arbeidsmiljøutvalget) avholdt fire møter 2018.

Strategi: Systematisere Stabens utadrettede arbeid mot kommunalområdene, kalt StabUt. Gjennom dette kan Staben bistå kommunalområdene i forhold til økonomi, personal, HMS og andre aktuelle felt.

Stab gjennomførte i 2018 opplæring for ledere, og andre aktuelle, i kommunens internkontrollsystem og arkivering, budsjettmodulen i Visma, kommunens elektroniske arkivsystem, innkjøp/anskaffelser og i kvalitetssystemet. Som beskrevet i tidligere rapporteringer for 2018 manglet det kapasitet til å systematisere Stabens utadrettede arbeid mot kommunalområdene. Dette skyldtes i hovedsak bygging av ny kommune og at flere ansatte valgte å slutte det siste året. Det ansettes ikke nye medarbeidere i denne perioden med kommunesammenslåing med den konsekvensen at det må prioriteres strengt hvordan ressursene brukes.

Strategi: Øke kvaliteten på kommunikasjons- og informasjonsarbeidet i kommunen.

Utvikling av kommunikasjonsarbeidet ble i stor grad lagt til ny kommune i 2018. Appen og hjemmesiden «Innsiden» ble videreutviklet og denne informasjonskanalen ble benyttet aktivt.

Strategi: Gi begrepet «Vi lager bra dager» et konkret innhold for Stabens tjenesteområde.

Våre to mer utadrettede avdelinger, servicetorg og bibliotek, la vekt på å skape bra dager for innbyggerne i kommunen. Det ble lagt vekt på å møte folk på en god måte, yte ypperlig service og, for bibliotekets del, legge til rette for gode og varierte arrangementer.

For ansatte i Stab var det felles lunsj en dag i måneden. Dette treffpunktet ga mulighet for både informasjonsutveksling og sosialt samvær. Det var hyggelig å se alle samlet, da Stab er spredt over flere lokaliteter til vanlig.

Stab mottok arbeidsmiljøprisen for 2017. Denne brukte vi til å unne oss en god lunsj utenfor huset i desember, samt litt ekstra førjulskos på avdelingene. Det er fint å kunne melde at også for 2018 ble en pris tildelt en ansatt i Stab, denne gangen var det IKT-rådgiver som ble tildelt trivselsprisen, ikke minst fordi han møter ansatte og utfordringer på en god og serviceinnstilt måte og løser problemer raskt.

Stab har fokus på å møte de vi samarbeider med på en god måte og derigjennom bidra til å lage bra dager i kommunen.

Helse og velferd – Strategier for endring og utvikling i 2018

Helse og velferd besto i 2018 av Grinitun, hjemmebasert omsorg, NAV, habilitering, rehabilitering og mestring, psykiske helsetjenester og rus. SIO (Statlig finansiering av omsorgstjenester) er en integrert del av helse og velferdsområdet. Helse og velferd arbeidet etter følgende strategier for endring og utvikling i 2018:

Strategi: Gjennom god kompetanse, ledelse og brukermedvirkning – sikre at tjenestene er i tråd med sentrale føringer og brukernes behov

Kommunalområdet fulgte veilederen fra Helsedirektoratet – [Sammen om mestring](#) - sine anbefalinger. Fokus på kvalitet, kompetanse og tjenesteutvikling var et lederansvar. I 2018 økte kompetansen for de ansatte ved at videreutdanninger ble fullført i psykisk helse, samt at nyansatte bidro med bred kompetanse innenfor fagfeltet. Det ble lagt til rette for kompetanseutvikling gjennom to fagdager i året for hele tjenesten. Diverse kurs i regi av Fylkesmannen ble gjennomført - blant annet rusforum.

Det var i hele 2018 stort press på tjenestene i hjemmebasert omsorg og sykehjem, og kommunen hadde ikke nok kapasitet i egen organisasjon. Det var derfor nødvendig å kjøpe tjenester fra andre kommuner og private aktører.

2018 var preget av jevnlige ledermøter på tvers av avdelinger hvor man kunne drøfte problemstillinger og lære av hverandre. Det gode samarbeidet sikret flyt mellom avdelingene og muliggjorde bruk av personale på tvers ved behov. En av lederne hadde fagansvar og sørget for at de ansatte gjennomførte e-læring innenfor ulike temaer, samt at de ansatte fikk HLR-undervisning (livredning).

I boliger for mennesker med nedsatt funksjonsevne var 2018 et ustabil år med tanke på ledelse, noe som også preget arbeidsmiljøet. Det ble iverksatt prosesser for å få til et trygt, forsvarlig og faglig godt arbeidsmiljø ved hjelp av bedriftshelsetjeneste. I 2018 var det fokus på å heve fagkompetansen knyttet til bruk av tvang og makt, og forebygging av dette.

Innen fysio- og ergoterapi var det utfordringer knyttet til lange ventelister og for å få driftstilskudd. Det var et ønske om økning i driftstilskudd for de private fysioterapeutene da man så at det per nå er for knappe ressurser til å møte behovet. Kommunen har ergoterapeut i 30 % stilling, noe som viser seg å være for lite.

Strategi: Videreutvikle strukturer og arbeidsformer som gir økt sikring av samordnede tjenester

Rus – og psykisk helsetjeneste hadde tett samarbeid med tildelingsenheten med faste møtepunkter for å sikre brukeres rettigheter til tjenester, samt faste samarbeidsmøter med øvrige naturlige samarbeidspartnere internt og eksternt.

Det ble gjennomført ukentlige samarbeidsmøter mellom tildelingsenheten, sykehjem og hjemmetjeneste, og mellom tildelingsenheten og koordinator for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Alle enhetene opplevde stort arbeidspress, men noen rolleavklaringer angående ansvarsområder bidro til bedre arbeidsflyt.

Det ble gjennomført kvalitetsmøte innenfor helse, og ut fra drøftinger i dette møtet ble det bestemt at man skal etablere en møteplass som har til hensikt å koordinere tjenestene på tvers av fag.

Strategi: Videreutvikle kartleggings- og utmålingsverktøy basert på erfaringer i SIO-prosjektet

Tildelingsenheten fant i 2018 sin form i modell A i SIO prosjektet. På slutten av 2018 søkte Spydeberg kommune om å få delta i et nytt SIO prosjekt, men denne gangen i modell B, som var eneste alternative modell. Det er foreløpig noe uklart om det kan anvendes samme kartleggingsmetodikk som i modell A.

Strategi: Legge til rette for velferdsteknologiske løsninger som trygghetsskapende virkemiddel

Microsoft Teams ble tatt i bruk for hele enheten for rus- og psykisk helsetjeneste. Dette oppleves som et godt middel til å holde i gang prosesser og utvikle nye prosedyrer som alle får kjennskap til umiddelbart.

Det ble montert en type alarm på utgangsdørene på sykehjemmet som løses ut når enkelte demente pasienter passerer utgangsdørene. Alarmen er koblet til en brikke pasientene bærer på seg. Dette er fysisk spreke pasienter som samtidig mangler orienteringsevne som kan få beskyttelse ved hjelp av en slik alarm. På dementavdelingen ble det kjøpt inn hjelpemidler for å gjøre det lettere å tilrettelegge for gode og meningsfulle miljøtiltak, for eksempel ved uro. Ved hjelp av donasjoner fra pårørende og frivillige organisasjoner ble det blant annet kjøpt inn en robotsel. [Selen Paro](#), som både rører på seg og

responderer på lyder og berøring, ble en stor suksess.

Strategi: Legge til rette slik at frivilliges ressurser kan være et godt supplement til kommunale tjenester

I rus- og psykisk helsetjeneste ble det i 2018 innført deltakelse av erfaringskonsulent i tjenesten og kontakt med NAV for å bidra til å hjelpe brukere av tjenesten inn i ulike tiltak.

Det var i 2018 et godt samarbeid og faste møtepunkter mellom sykehjemmet og frivilligsentralen. Ikke alle igangsatte tilbud/tiltak fikk ønsket respons, men de arrangementene som ble etablert hadde god oppslutning. Flere frivillige byttet på å stille opp og sørget å transportere brukere til og fra dagsenteret hver dag. Frivillige stilte opp og bistod beboere i omsorgsbolig i felles frokost lørdager og søndager.

Strategi: Være i forkant av framtidige utfordringer knyttet til rekruttering av medarbeidere innen helse- og velferdssektoren

Studenter og praksisplasser ble benyttet på Løvestadjordet for å rekruttere gode medarbeidere på sikt inn i tjenesten. Med det ønskes det å synliggjøre en god arbeidsplass og å lage et godt rykte til tjenesten.

I hjemmesykepleien var det i 2018 store utfordringer knyttet til rekruttering av sykepleiere. Ved siste utlysning var det ingen kvalifiserte søkere til faste stillinger. Svangerskapsvikariatene viste seg vanskelige å besette, og hjemmesykepleien fant det nødvendig å hente inn to sykepleiere fra vikarbyrå for å dekke opp for de aktuelle vikariatene. Helsefagarbeiderstillingene viste seg derimot å tiltrekke seg mange søkere slik at enheten kunne ansette gode og kvalifiserte søkere, mange med lang erfaring. Enheten opplevde å ha fleksible og løsningsorienterte medarbeidere som bistod på tvers av avdelinger på kort

varsel ved behov.

Kommunen meldte seg tilgjengelig for flere sykepleierhøgskoler og signaliserte ønske om flere studenter. Grinitun hadde to sykepleierstudenter på Grinitun fram til sommeren, dette var positivt både for avdelingene og utsiktene for fremtidig rekruttering. Studentene ga fine tilbakemeldinger og oppga å være fornøyde med praksisen.

To 2.års læringer sa opp midt i løpet sitt. Fire nye læringer kom på plass, samt praksiselever fra videregående utdanning.

Strategi: Drive systematisk og tett oppfølging for å redusere sykefraværet

Med et totalt sykefravær på 3,9 % for 2018 i hele rus- og psykiske helsetjenester, opplevde enheten at fokus på trivsel og HMS ble satt i system. Et kontinuerlig fokus på trivsel antas å ha bidratt til det lave sykefraværet. Løvestadjordet fikk i 2018 kommunens Arbeidsmiljøpris for jobben som var lagt ned for å lage et godt arbeidsmiljø.

Det var i 2018 gjennomgående høyt sykefravær i enhetene ved Grinitun og hjemmebaserte tjenester selv om enkelte avdelinger hadde langt lavere sykefravær enn tidligere. Lederne var tett på og holdt god kontakt med sykemeldte ansatte og fulgte opp med jevnlig telefonkontakt, dialogmøter og tilrettelegging. Det var fokus på godt arbeidsmiljø og trivsel med mål om å redusere sykefraværet. Det ble lagt opp til tett dialog og samarbeid med sykemeldte ansatte og deres fastleger om tilrettelegging og mulighet for noe aktivitet i sykemeldingsperioden.

Det var flere samlinger for å fasilitere NED-prosjektet. Prosjektet er planlagt å settes i gang for fullt i 2019. I boligene ble det foretatt en arbeidsmiljøkartlegging som viste behov for tiltak for å bedre arbeidsmiljøet.

Strategi: Gi begrepet «Vi lager bra dager» innhold for Helse og velferds tjenesteområde

Med fokus på trivselshevede tiltak i form av blant annet god fagutvikling, mestring og sosiale tilstelninger lagde psykiske helsetjenester bra dager både for brukere og ansatte.

På Grinitun og i hjemmebaserte tjenester var det i 2018 fokus på kompetanse og kvalitet gjennom dyktige medarbeidere. Enheten var opptatt av estetiske omgivelser med hjemlige innslag av egne møbler og levende blomster. Det ble laget en hyggelig ramme rundt måltider og lagt opp til at måltidene skulle være en sosial stund. Både på dagtid og helg var det i 2018 aktiviteter og tilstelninger på Grinitun, godt hjulpet fram av de frivillige. Enheten vektla kos og hygge for pasientene i form av kafetilbud, arrangementer med gjester, julebakst med mer. Pårørende var alltid velkomne og ble tatt godt imot.

Både pasienter, pårørende og besøkende ga tilbakemelding på at de opplevde sykehjemmet som et hyggelig sted, og at de ansatte strakk seg langt for å gi tilpasset, individuell omsorg ut fra pasientenes behov.

Oppvekst og utdanning – Strategier for endring og utvikling i 2018

Oppvekst og utdanning besto i 2018 av Blomsterenga barnehage, Spydeberg skole, Hovin skole, Spydeberg ungdomsskole og enhet Oppvekst og integrering. Oppvekst og utdanning arbeidet etter følgende strategier for endring og utvikling i 2018:

Strategi: Utvikle et helhetlig tjenestetilbud med høy kvalitet til barn og unge i Spydeberg i tråd med FNs barnekonvensjon

Barnehagen definerte sitt barnesyn og verdigrunnlag (omsorg, medvirkning, lek, læring, dannings) i årsplanen, og arbeidet med fokus på verdigrunnlaget. Fem ansatte deltok på kompetanseheving gjennom «Innertieren» med tema barnehagens rammeplan og barnehagemiljø. Innertieren er et felles prosjekt i indre Østfold hvor kommunene samler sine kompetansemidler for å kunne gi et bredere tilbud om kompetanseheving til de ansatte innenfor barnehage. Flere medarbeidere deltok på ulike videreutdanninger barnehageåret 2018/2019. Det ble arrangert felles plandag for alle ansatte i alle barnehagene i Spydeberg med kursholder fra Læringsmiljøsenteret i Stavanger om barnehagemiljø og mobbing i barnehagen. Dette var et samarbeid mellom kommunen og de private barnehagene. Blomsterenga hadde tett samarbeid med høgskolen i Østfold, og hadde intensjonsavtale med høgskolen som Lærerutdanningsbarnehage.

Det ble arbeidet med overgang fra barnehage til skole. Plan for overgang barnehage-skole ble ferdigstilt i 2018 og implementeres barnehageåret/skoleåret 2018/2019. Stiftelsen «Barnevakten» hadde kurs om nettvett for alle elever og foresatte på barnetrinnet, og skolene deltok aktivt i programmet «[Mitt valg](#)» i samarbeid med Lions i Spydeberg. Elevene fikk ekstra opplæring i temaet Vold og seksuelle overgrep mot barn. Foredragsholdere fra krisesenteret og ekstra skolering gjennom «Mitt valg» i samme tema. Videre deltok Spydeberg skole i tilbud om desentralisert

kompetanseheving gjennom Høgskolen i Østfold med tema klasseledelse/ læringsmiljø.

Strategi: Videreutvikle konseptet læringsledelse, som strategisk metode

2018 bar preg av at læringsledelse lå som prinsipp for ledelse av barnehage og skole i Spydeberg. Videre arbeidet barnehage og skole med implementering av ny barnehagelov og nytt læreplanverk. Avdelingsledermodellens struktur forenklet arbeidet med å kjøre gode implementeringsprosesser.

Barnehagen gjennomførte en kursrekke med ekstern konsulent og jobbet aktivt med å drive frem en helhetlig lærende organisasjon med alle ansattes deltagelse. Dette er det ønskelig å opprettholde fokus på framover. Indre Østfold kommune kommer også til å legge prinsippene om lærende organisasjon og læringsledelse til grunn for sin praksis

Ungdomsskolen ble fulgt opp spesielt gjennom ADMU for å slutføre arbeidsmiljøprosjekt og sette videre fokus på læringsledelse i nytt lederteam. Det ble lagt stor vekt på involvering av tillitsvalgte underveis.

Strategi: Arbeide systematisk og tverrfaglig med vekt på tidlig innsats, for å gi best mulig vilkår for barn og unge

Kommunens ressursteam arbeidet inn i barnehage og skole med barn som har atferdsmessige utfordringer. Ressursteamet har blant annet fire [COS-sertifiserte](#) medarbeidere, samt en familierådgiver. Sistnevnte arbeidet hovedsakelig innenfor barnevern i 2018. Det ble arbeidet med å sette opp kurs for foresatte.

Det ble jevnlig avholdt tverrfaglige møter mellom barnehage, skole, skolehelsetjeneste, PPT og barnevern. Dette arbeidet vil fortsette inn i 2019. Kommunalområdet opplevde det som utfordrende å opprettholde en møtearena hvor områdets enheter kunne møtes med jevne mellomrom i en situasjon hvor kapasiteten i egen kommune stadig ble redusert.

Strategi: Gjennom Smart City Spydeberg utvikle ny barneskole som et innovativt prosjekt
Prosjekt ny barneskole ble utsatt.

Strategi: Tilrettelegge for god integrering av flyktninger som borgere i samfunnet

Flyktingetjenesten jobbet i 2018 tett med flyktingene, Delta Voksenopplæring, programrådgiverne på Introduksjonssenteret og NAV for å påse at den enkelte hadde god progresjon i henhold til sin individuelle plan. I de tilfeller hvor programmet nærmet seg slutten uten at en flyktning hadde kommet videre på skole eller i arbeid i henhold til individuell plan, ble den enkelte flyktning og NAV forberedt på overgangen fra introduksjonsprogram til oppfølging og formidling i regi av NAV.

I 2018 sluttet femten i introprogram. Av disse fikk fire jobb, heltid eller deltid. Seks fikk inntak i videregående skole, hvorav fem av disse gikk inn i et nytt prosjekt som kalles Askimpiloten. Dette er et eget tilbud til flyktninger med høyere utdanning fra hjemland som ønsker videreutdanning på høyskole, men som ikke har oppnådd nødvendig studiekompetanse i engelsk og norsk for inntak til studier. Opplæringen på videregående skole er fulltid og skal fullføres i løpet av ett skoleår. En person har flyttet og begynt på videregående skole på Vestlandet. To fortsetter med grunnskoleutdanning for å kvalifisere seg til videregående skole i skoleåret 2018/2019. To personer ble overført fra introprogrammet til tiltak gjennom NAV. Videre fikk tre personer permisjon fra introduksjonsprogrammet grunnet fødsel.

Det ble tilbudt følgende foreldreveiledning for flyktninger i regi av Delta Voksenopplæring i 2018:

- 1) Minoritetsrådgiver fra Eidsberg videregående skole hadde samtalegrupper på skolen ca. 8 ganger per gruppe. Temaet var å være foreldre i Norge, hvordan takle å ha barn/være foreldre i en situasjon med forventninger fra to ulike kulturer.
- 2) Minoritetsrådgiver organiserte også et opplegg i samarbeid med minoritetsrådgiver i Oslo og to fra politiet i Oslo angående sosial kontroll. To utvalgte grupper deltok.
- 3) Videre hadde krisesenteret en temadag om det å være barn og foreldre i Norge: Hva forventes, hvordan tenker nordmenn om barneoppdragelse, hvordan er det å være barn i barnehagen m.m.
- 4) Delta Voksenopplæring hadde også tre temadager om temaet "Vold i nære relasjoner" våren 2018.

I barnehagen er det mange barn fra forskjellige land og kulturer. Barnehagen markerer forskjellige religioners høytidsdager. Det ble avholdt et eget foreldremøte for foresatte fra andre kulturer med positiv respons. En pedagogisk leder fikk plass på videreutdanning med fokus på barn og språk.

Strategi: Tettere samarbeid med næringslivet for å få våre flyktninger ut i arbeid

Kommunen lyktes med å få språkpraksisplasser både i private bedrifter og innenfor kommunen. To personer fikk arbeidskontrakt i etterkant av språkpraksis, men generelt var det vanskelig for flyktningene å komme ut i varig arbeid. I 2018 ble det igangsatt et samarbeid mellom ASVO Hobøl, Vollene og NAV Hobøl/Spydeberg om en deltaker med en del utfordringer knyttet til å komme ut i ordinært arbeid.

Strategi: Prioritere utvikling av fagområdene for å møte framtidens behov

Barnehagen arbeidet i 2018 med implementering av rammeplanen. Skolene arbeidet med innføring av ny læreplan med spesielt fokus på overordnet del. Videre fikk fagarbeidere i noen grad delta på opplæring gjennom «Innertieren».

Strategi: Videreutvikle internkontroll for systematisk etterlevelse av lov- og forskrifter

Kommunalområdet benyttet seg av 13.10 som er et elektronisk system som ivaretar oppfølging av Opplæringsloven gjennom et skoleår, det bidrar blant annet til god oversikt over tidsfrister og aktiviteter. Foreløpig brukes det på administrativt skoleeiernivå og det planlegges en økning i bruken. Alle prosedyrer i Compilo for kommunalområdet var a jour pr. 31.12.18

Strategi: Utarbeide plan for barnehage tilbudet i Spydeberg

Det var stor søkning på barnehageplasser i hovedopptaket våren 2018, og det ble åpnet en ny avdeling i Blomsterenga barnehage. Alle som har rett på plass fikk tildelt plass, men det var ved utgangen av 2018 fortsatt barn på venteliste med rett på plass ved årsskiftet eller neste barnehageår. Åpning av ytterligere en avdeling fra 1.4.19 ble vedtatt i 2018.

Arbeidet med barnehageplan og skolebruksplan ble lagt til nye Indre Østfold kommune.

Strategi: Fokuserer på skole og barnehage som en arena for livsmestring i et folkehelseperspektiv

Det ble satt inn ekstra ressurser i barnehagene både på individnivå og på systemnivå med mål om at flest mulig barn skulle mestre hverdagen sin. I tillegg til at ressursteam og PPT bidro med veiledning for å sikre god kvalitet i læringsmiljøene, ble det satt inn ekstra lærerressurser på enkelte grupper/ klasser. Livsmestring som et eget begrep har kommet inn i ny rammeplan for

barnehager og i ny læreplan for skole.

Helsestasjonen fikk midler fra Helsedirektoratet for å styrke staben. Det var veldig vanskelig å rekruttere helsesykepleiere i året som gikk. Spydeberg kommune fikk godkjent å overføre midlene til 2019, og rekrutteringsprosessen vil fortsette til stillingene er besatt.

Strategi: Gi begrepet «Vi lager bra dager» innhold for Oppvekst og utdannings tjenesteområde

Det ble opprettet en ny avdeling i Blomsterenga barnehage høsten 2018 slik at alle barn med rett til barnehageplass får dette. Videre ble det innført et nytt elektronisk kommunikasjonsverktøy, [IST-direkte](#),

mellom barnehagen og de foresatte. Barnehagen fikk tilskudd fra fylkesmannen til svømmeopplæring for de eldste barna i barnehagen.

Det ble opprettet «[dagravner](#)» på begge barneskolene for å få økt voksentetthet i skolegården i friminuttene. Skolene tok over ansvaret for å videreføre opplegget med Trivselsledere. I opplegget har elever ansvar for aktiviteter i friminuttene under veiledning av voksne. I 2018 så man at foreldrene ble stadig mer delaktige på dugnader og arrangementer i barnehage og skole.

Mange av punktene ovenfor var sentrale i å lage bra dager for barn og unge i Spydeberg i 2018.

Teknikk og samfunn – Strategier for endring og utvikling i 2018

Teknikk og samfunn besto i 2018 av enhetene Forvaltning, Drift og vedlikehold og Samfunn, samt prosjekter. Teknikk og samfunn arbeidet etter følgende strategier for endring og utvikling i 2018:

Strategi: Legge til rette for god utvikling av Spydebergsamfunnet mot et grønt skifte

I 2018 valgte kommunalområdet å innføre en rekke tiltak for å redusere forurensning av luft og vann og for å bevare det biologiske mangfoldet, gjerne kombinert med folkehelseiltak.

Det ble igangsatt regulering av nytt boligfeltet på Tronstad med fokus på grønt skifte med arkitektkontoret Østre Linje AS som plankonsulent. Bygging av ny gang- og sykkelvei på strekningen Hovin-Holli ble startet opp, og entreprenørfirmaet Grimsrud ble valgt til å gjennomføre prosjektet.

Sykelhotellet ved Spydeberg stasjon ble åpnet i november. Det ble gjennomført i samarbeid med Bane NOR. Ladestasjon for el-biler ble etablert på Spydeberg Torg med en kapasitet på 22 kWh, og det ble satt opp ladestasjoner for el-biler for besøkende og ansatte på parkeringsplassen ved kommunehuset.

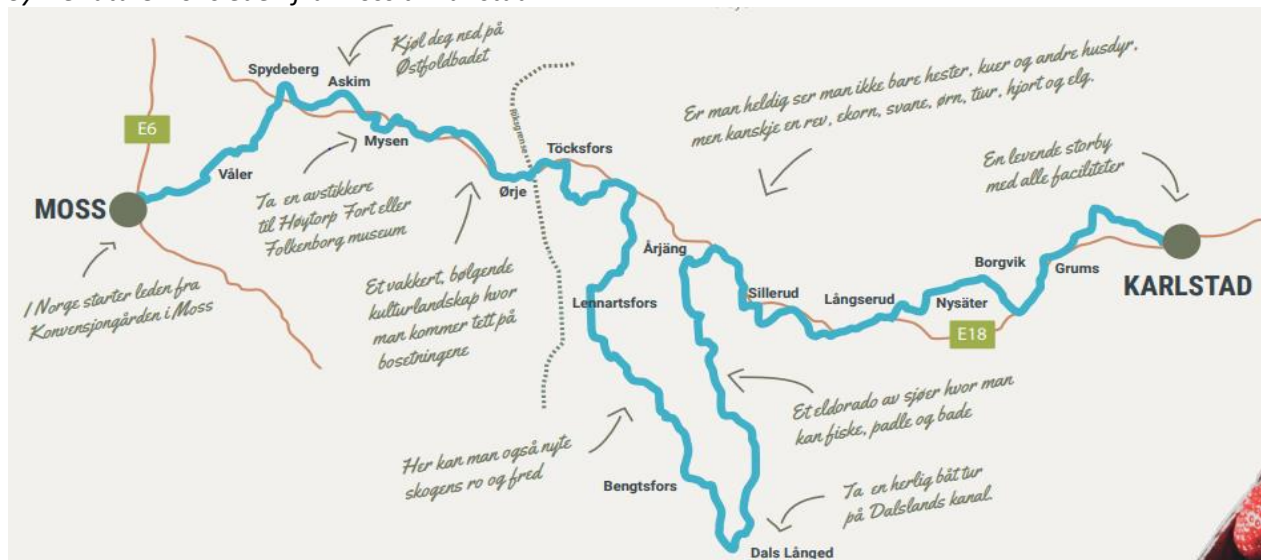
I skogbruket ble det satset på økt skogplanting.

Strategi: Bidra til et godt kulturliv

Kommunen var også i 2018 bevisst sin viktige funksjon som tilrettelegger for et aktivt kulturliv. Året var preget av samarbeid med frivillige organisasjoner og andre aktører for å fremme et allsidig tilbud til ulike målgrupper. I 2018 ga kommunen ut avisene [Vår i bygda](#) og [Jul i bygda](#) i samarbeid med Spydeberg reklamehus. 17. mai ble arrangert i samarbeid med de foresatte i 4. klasse, lag og foreninger i Spydeberg. Miljøuka ble gjennomført, og det ble arrangert to utstillinger sammen med Spydeberg kunstforening. Herunder innlegg om forsvarshistorien på Fossum brogalleri. Kommunen og Forum for friluftsliv kartla og verdsatte friluftsområder i Spydeberg. Spydeberg var en av programpostene i den klassiske fylkesfestivalen Kammerfest Østfold. Kommunen, med hjelp av Spydeberg IL, bygget en ny syverbane – kunstgressbane på Spydeberg stadion. Det ble sammen med Småbyen Spydeberg laget et arrangement i forbindelse med sykkelrittet Tour of Norway. De arrangerte også julegateåpningen i sentrum, og avduket et gammelt drikkekar på Spydeberg Torg.

Prosjektet Unionsleden ble noe forsinket i forhold til fremdriftsplan, men nødvendige avklaringer knyttet til sykkeltrase og skilting kom på plass i 2018. Videre ble det spilt inn en reklamefilm for sykkelleden.

Sykkelruta Unionsleden fra Moss til Karlstad

Strategi: Delta i og videreutvikle helhetlige opplegg for ungdom i Spydeberg

Østfold Skogselskap gjennomførte skogdager for skoleklasser i Spydeberg, Hobøl, Skiptvet og Våler med midler tildelt fra Landbrukskontoret. Midlene ble bevilget fra Miljødirektoratet til [prosjektet Rovvilt](#) som administreres av kontoret. Videre avholdt Landbrukskontoret skogdager på Vollene miljøgård for skoleklassene 5.-7. trinn med blant annet rovvilt som tema. Tilbakemeldingene tydet på at dette tiltaket ble satt stor pris på av elever og lærere.

Fritidsklubben ble godt besøkt gjennom året og hadde stabile besøkstall. På fredager hadde man besøkstall på mellom 80 til 100 ungdommer, mens det på øvrige hverdager kom i gjennomsnitt 40 stykker. Fritidsklubben gjennomførte en rekke tiltak for ungdom blant annet finansiert med midler fra næringslivet i kommunen. Klubben søkte og ble tildelt ekstern finansiering til følgende aktiviteter:

- Gratis mat til medlemmene en dag i uken
- Tur for klubbstyret til Rjukan
- Skaterampe på skatebanen
- Tur til Tusenfryd for medlemmene

Videre hadde Fritidsklubben stand og solgte egenproduserte varer på Miljøuka, Tour of Norway, Oktoberfestivalen og julegateåpningen. De arrangerte 16.maifest for ungdom i samarbeid med Lions, Røde Kors Ungdom holdt et arrangement på kveldstid på Huset, og Spydeberg sanitetsforening arrangerte julebord for ungdommene i bygda.

I kraft av sin funksjon som SLT-koordinator hadde klubbleder god oversikt over ungdomsmiljøet i Spydeberg. SLT-modellen skal samordne rus og kriminalitetsforebyggende tiltak for barn og unge. Målet er at kommunens barn og unge skal få riktig hjelp til riktig tid, av et hjelpeapparat som samarbeider godt på tvers av etater og faggrupper. Det ble i Spydeberg i 2018 etablert et godt samarbeid med ulike fagmiljøer som i fellesskap jobbet forebyggende overfor ungdom.

Strategi: Utvikle og tilrettelegge for framtidsrettede og innovative løsninger

Spydeberg kommune etablerte et samarbeid med 5K om bruk av Momentum. Programvaren brukes for beregning av avgifter for byggesak, vann- og avløp etter prinsippet selvkost.

Strategi: Renere vassdrag og reduserte klimagassutslipp skal fortsatt være høyt prioritert

Spydeberg kommune har renoverert deler av kommunens hovedvannledning sør i bygda.

Det er ført tilsyn med allerede oppgraderte mindre renseanlegg. En større kontroll i 2017 av mindre renseanlegg ble fulgt opp med møter og dialog med anleggsleverandører og informasjon til innbyggere. Kommunen tok nye prøver av de dårligste anleggene i 2018 og startet utsendelse av pålegg om utbedring der dette var nødvendig. Det ble også sendt pålegg om tilknytning av nye abonnenter til kommunalt avløpsnett. Videre ble det i 2018 startet opp et arbeid for å utarbeide en felles klima- og energiplan for 5K.

Avdelingen avholdt informasjonsmøte på Fjellheim om utfasing av oljefyr og sanering av nedgravde oljetanker for næringsdrivende og innbyggere generelt.

For trykkavløpsprosjektet Solbergfoss ble det gjennomført detaljprosjektering og sendt informasjon til innbyggere. Kommunen kartla også vann og avløp på hyttene i området i løpet av 2018.

I forbindelse med saneringsprosjekter på det kommunale vann- og avløpsnettet ble det sendt pålegg om utbedring av private stikkledninger. Sanering av 780 m vann- og avløpsnett ble gjennomført i Øvre og Nedre Damvei. Fra Knappås mot Solbakken ble det lagt ny vannledning på 1878 m. Vannledningen knytter Spydeberg sammen med Skiptvet. Videre ble renseanlegget på Mariaholm kurs- og konferansesenter oppgradert. Trykkavløpsanlegget på Lyseren fungerte godt og bidro til bedre miljøtilstand i innsjøen, samt at man så positive resultater for de lokale tilførselsbekkene.

Kommunen er blant de fem beste i landet når det gjelder lekkasje fra vannledningsnettet, og spillvannsnettet (kloakken) ble i 2018 sanert slik at spillvann ikke går i overløp. Spydeberg kommune var med på å lage en felles overvannsveileder for kommunene i vannområdene Morsa og Glomma sør. Dette er et viktig verktøy for saksbehandlerne i kommunen.

I Spydeberg økte grasdekte vannveier med over 1,5 km fra 2017 til 2018. For å redusere graving i dråg/forsenkninger på kornareal er det svært effektivt å så gras i disse. Innen landbruket er dette et fokusområde for å få renere vassdrag. Slike grasdekte vannveier er et krav for å kunne høstpløye, og er tilskuddsberettiget om de er 6 m brede.

For å kunne jordarbeide om høsten, er det et krav om at det skal være minst 8 meter med vegetasjon langs vassdrag. Dersom det tilsås en sone med gras på minst 6 m bredde, er denne sonen tilskuddsberettiget. Vinteren 2018 var det ca. 23 000 m med vegetasjonssone i Spydeberg.

Strategi: Tilrettelegge for aktivt og bærekraftig landbruk og næringsliv

Det ble utarbeidet en næringsplan for Spydeberg med Handlingsplan for 2018-2020. Ordfører videreførte møter med Småbyen Spydeberg og Spydeberg Torg om blant annet forventninger til kommunen. Kommunen gjennomførte frokostmøter med næringslivet om blant annet kommunereformen i samarbeid med Småbyen Spydeberg.

Enheten gjennomførte flere møter med utbyggere om avklaringer av hvilke næringer som kan etableres i LNF-området. Det ble gjennomført dispensasjoner i sentrum fra reguleringsplan til fordel for næringsdrivende, og enheten arbeidet med å klarere muligheter for at Utviklingsselskapet Myra Tebo (UMT) skal kunne realisere deler av Områdeplanen Myra Tebo.

Kommunen ferdigstilte 22 parkeringsplasser på NDI-tomta til bruk for i hovedsak pendlere med tog.

Landbrukskontoret ga i 2018 bistand til næringsdrivende i landbruket ved utbyggingsprosjekter og nye nisjer innen landbruket. De medvirket til bygging av to melkefjøs, et kyllinghus og et ysteri i Spydeberg i 2018 med tilskudd og lån fra Innovasjon Norge.

Landbrukskontoret arrangerte åpent møte med Innovasjon Norge og gårdbrukere med planer om næringsutvikling (alle tre kommunene), et dialogmøte med aktuelle lokale matprodusenter, et samarbeidsmøte med etablererservice Østfold og to møter mellom Innovasjon Norge og seks gårdbrukere i kommunen for å diskutere utbyggingsplaner.

Landbrukskontoret gjennomførte videre en skogdag i Skiptvet i samarbeid med skogeierlaget HESSA. Landbrukskontoret mottok kr. 125 000,- fra Miljødirektoratet i 2018 til å gjennomføre tiltak for å bekjempe Kjempespringfrø og andre fremmede arter - svartlistearter. Tiltaket ble gjennomført.

På grunn av tørken sommeren 2018 bidro Landbrukskontoret med informasjon til jordbruket om mulighetene for å søke om erstatning for tapte avlinger. Informasjonen ble formidlet via informasjonsmøter, nyhetsbrev og e-post. Kontoret hadde også en rolle som samtalepartner for bønder i en vanskelig situasjon.

Strategi: Prioritere sikker vannleveranse og redusere umålt vannforbruk

Reservevannforsyning fra Askim under Glomma ble ferdigstilt.

Strategi: Muliggjøre innbyggernes distribuerte energiproduksjon gjennom Smart City Spydeberg

Hafslund nett AS påbegynte installering av AMS-målere. Dette muliggjør distribuert energiproduksjon ved installering av solceller.

Strategi: Sikre tilstrekkelig vedlikehold av kommunale veier, bygg og boliger

Det ble utarbeidet en tilstandsanalyse for kommunale bygg og kommunale utleieboliger. Tilstandsanalysen ble behandlet av kommunestyret og det skal i 2019 lages en tiltaksplan med utgangspunkt i analysen.

Strategi: Hele kommunalområdet involveres i bygging av ny kommune ved deltakelse i prosjekt- og arbeidsgrupper innen mange fagfelt

Kommunalområdet deltok i byggingen av 5K i delprosjekter og arbeidsgrupper, og avga 0,75 årsverk til administrasjonen i 5K for bygging av Indre Østfold Kommune.

Strategi: Gi begrepet «Vi lager bra dager» innhold for Teknikk og samfunns tjenesteområde

Det ble gjennomført ryddeaksjon i sentrum sammen med innbyggerne og gratis innsamling av

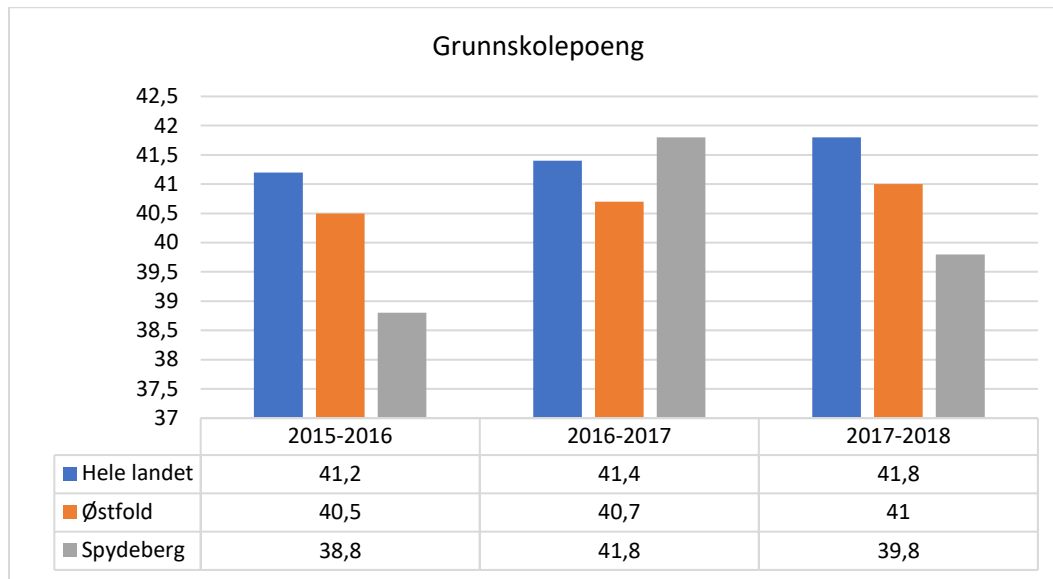
hageavfall, samt utført vedlikehold av grøntarealer og badeplasser. Kommunen bidro under Rockefestivalen, og deltok på andre kulturarrangementer. Den gamle Melkestasjonen ble revet, noe som bidro til å forskjønne stasjonsområdet. Det ble gjennomført en dialog med de foresatte til innbyggere med nedsatt funksjonsevne om prosjektet av tilrettelagte boliger på Griniveien 29. Avdeling for byggesak hadde en god og rask saksbehandling i 2018. Kommunalområdet Teknikk og samfunn rapporterer å ha et generelt sett fantastisk arbeidsmiljø.

Alle foto i kapitlene over er hentet fra pexels.com.

Kommunalområdene i tall

Oppvekst og utdanning

Skole

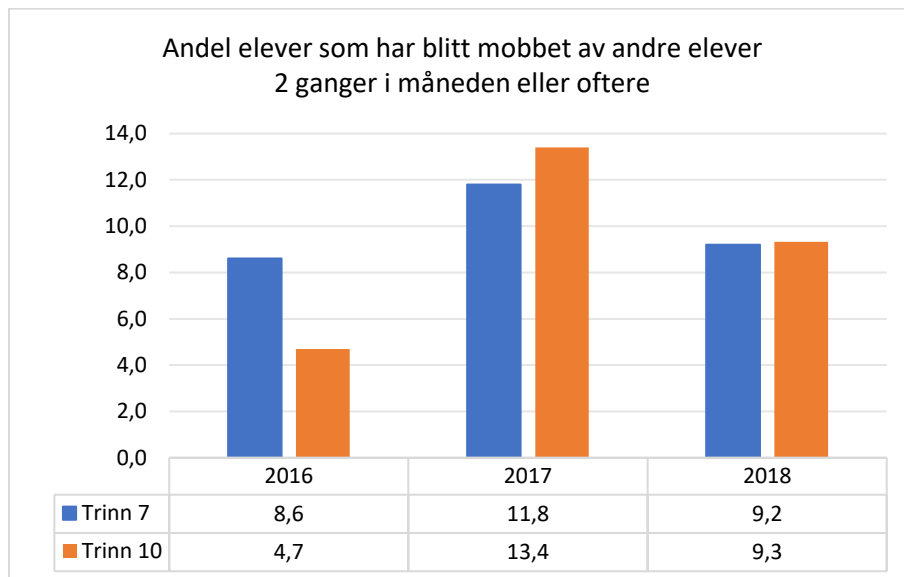
Grunnskolepoengene (grunnskolepoeng er summen av resultater samlet for 10. trinn, inkludert standpunkt og eksamenskarakterer, deretter er tallet ganget med 10) for Spydeberg ligger noe lavere for skoleåret 2017-18 enn for skoleåret 2016-17. Poengsummen vil naturlig variere noe da vi har ulikt antall fritak for karakterer fra år til år. Målsettingen er likevel at Spydeberg skal ligge på et snitt på 42 poeng. Dette målet er foreløpig ikke nådd. Resultatene fra nasjonale prøver viser at flere elever burde heves fra middels mestringsnivå til høyeste mestringsnivå. Innsatsen framover må også utfordre de sterkeste elevene til å utnytte sitt potensial fullt ut.

Lærertetthet			
	2016	2017	2018
Lærertetthet 1.-7. trinn - Spydeberg	15,3	15,7	15,5
Lærertetthet 1.-7. trinn - Østfold	13,4	13,2	12,9
Lærertetthet 1.-7. trinn - Landet	13,2	12,9	12,7
Lærertetthet 8.-10. trinn - Spydeberg	14,4	15	18,6
Lærertetthet 8.-10. trinn - Østfold	14,4	14,8	14,5
Lærertetthet 8.-10. trinn - Landet	14	14,2	14,1
Lærertetthet i ordinær undervisning - Spydeberg	18,9	21,8	22,2
Lærertetthet i ordinær undervisning - Østfold	17,3	17,3	17,0
Lærertetthet i ordinær undervisning - Landet	16,8	16,6	16,3

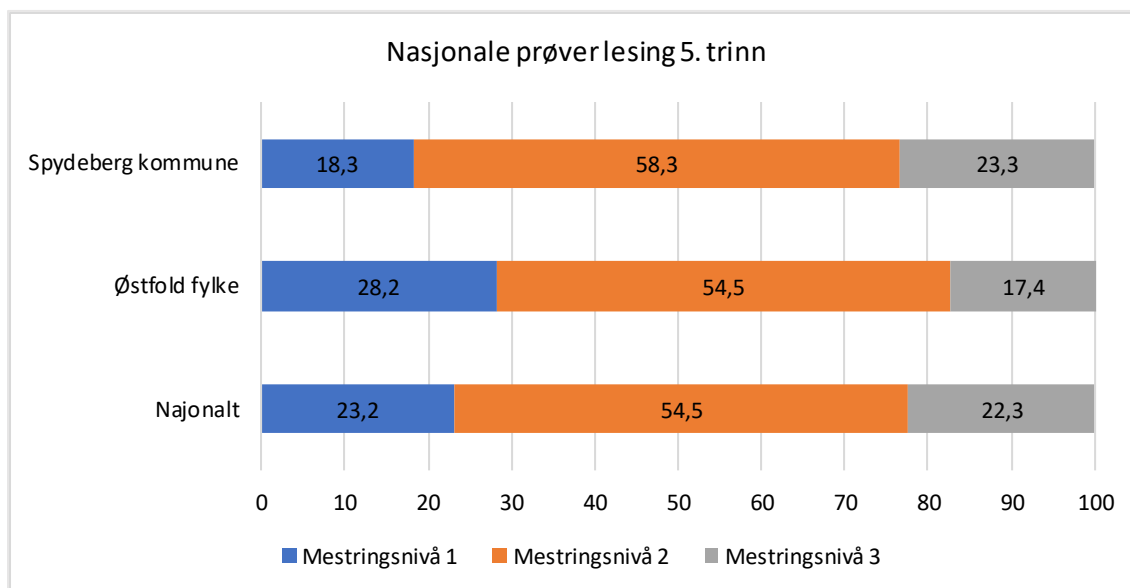
Tallene for lærertetthet sier noe om ressursinnsats og prioritering i grunnopplæringen. Spydeberg hadde i 2018 en marginal styrking i lærertettheten i 1.-7. trinn i forhold til 2017. Lærertettheten på 8.-10. trinn viser en tydelig nedgang, mens ordinær undervisning (da er spesialundervisningstimer og timer til tospråklig opplæring tatt ut) viser en mer marginal nedgang i forhold til 2017. Lærertettheten for 1.-7. trinn følger utviklingen for Østfold og for landet. Utviklingen for 8.-10. trinn endres vesentlig og går i en annen retning i forhold til fylket og landet som har en marginal styrking i lærertettheten. Forskjellen mellom Spydeberg, Østfold og landet for øvrig øker spesielt for 8.-10. trinn. Tallene speiler en økning i antall elever i skolealder totalt sett og en relativt høy andel av ressurser brukt til spesialpedagogiske ressurser.

Spydeberg hadde i 2018 noenlunde lik lærertetthet som i 2017. Forskjellen mellom Spydeberg, Østfold og landet for øvrig har også holdt seg ganske stabil. Vi ser det samme mønsteret for lærertetthet i ordinær undervisning (da er spesialundervisningstimer og timer til tospråklig opplæring tatt ut). Tallene speiler en økning i antall elever i skolealder totalt sett og en relativt høy andel av ressurser brukt til spesialpedagogiske ressurser.

Elevene fra Spydeberg har fortsatt høy gjennomføring av videregående opplæring sammenlignet med andre kommuner i Østfold og landet for øvrig. Det foreligger ikke statistikk over dette for 2018.

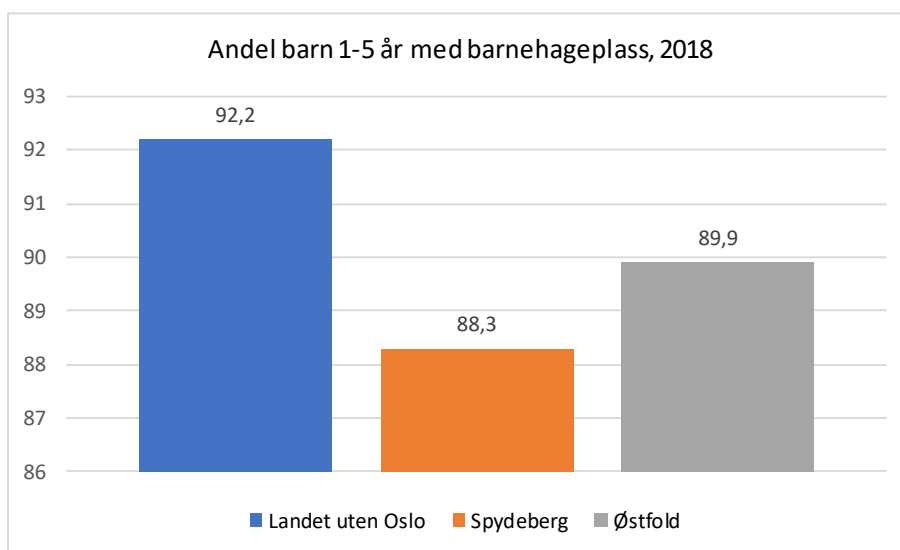
Andelen elever som opplever mobbing er for høy. Landssnittet for andelen elever som har blitt mobbet av andre elever på skolen i 2018-2019 er 7 %. Det er en nedgang fra 2017-18 til 2018-19 i prosent andel av elevene som opplever at de blir mobbet i en eller annen sammenheng. Det er likevel et for høyt tall når ca. 9% av elevene sier at de utsettes for mobbing. Det gjøres mye arbeid for å redusere mobbing i skolen. Trivselsledere leder aktiviteter i friminutt, dagravner er til stede i skolegårdene i friminutt for å øke voksnettheten og bidra til trygghet for elevene. Det lages handlingsplaner så snart mobbing blir oppdaget og meldt inn til rektorene. [Mitt valg](#) brukes systematisk som forebyggende program, og sosionomer og helsesykepleiere har åpen dør på skolene.

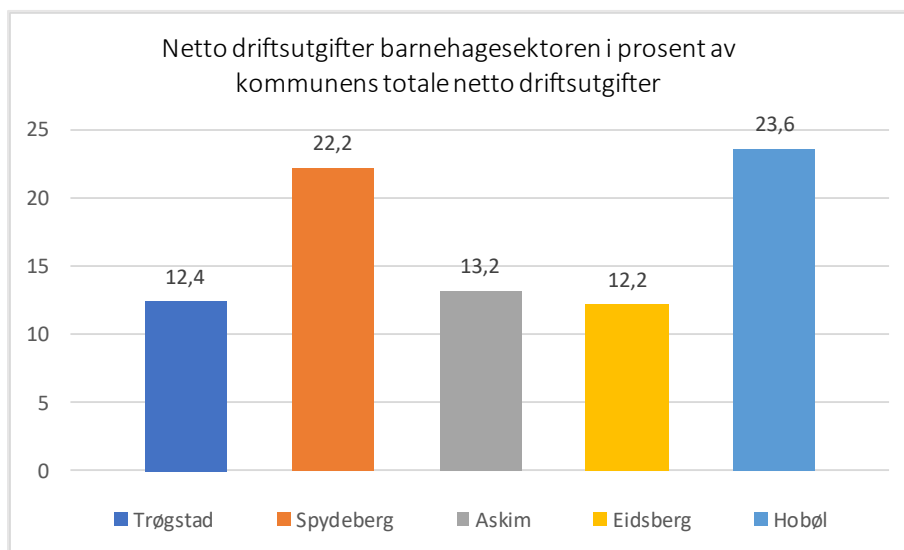
Tabellen over viser at Spydeberg har klart å løfte mange av sine elever fra mestringsnivå 1 til 2. Dette mønsteret går igjen i flere av de skriftlige fagene og på ulike trinn. Det er fortsatt en utfordring å få flere elever opp fra mestringsnivå 2 til 3 og gi større utfordringer til sterkeste elevene.

Vi vet at god mestring i fag sammen med godt opplevd psykososialt miljø for den enkelte, har stor påvirkning på gjennomføringsevnen av videregående opplæring.

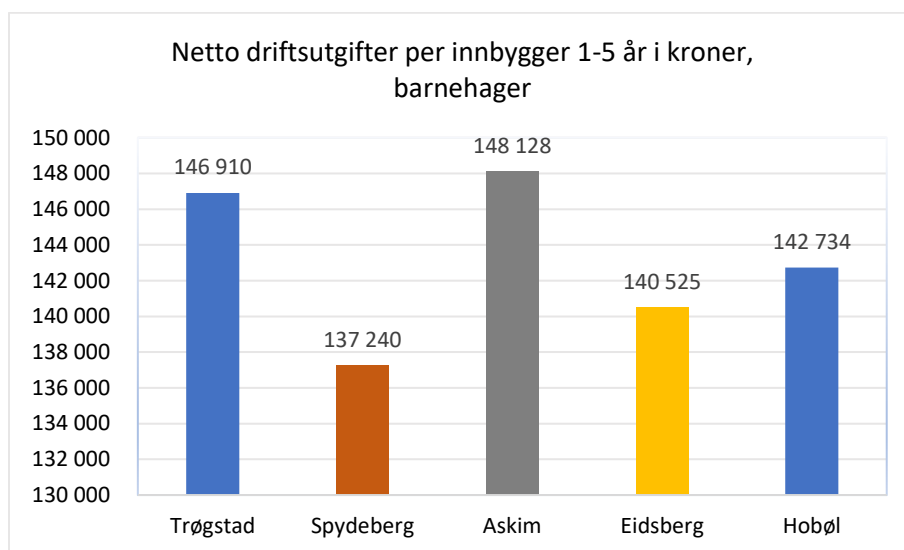
Barnehage

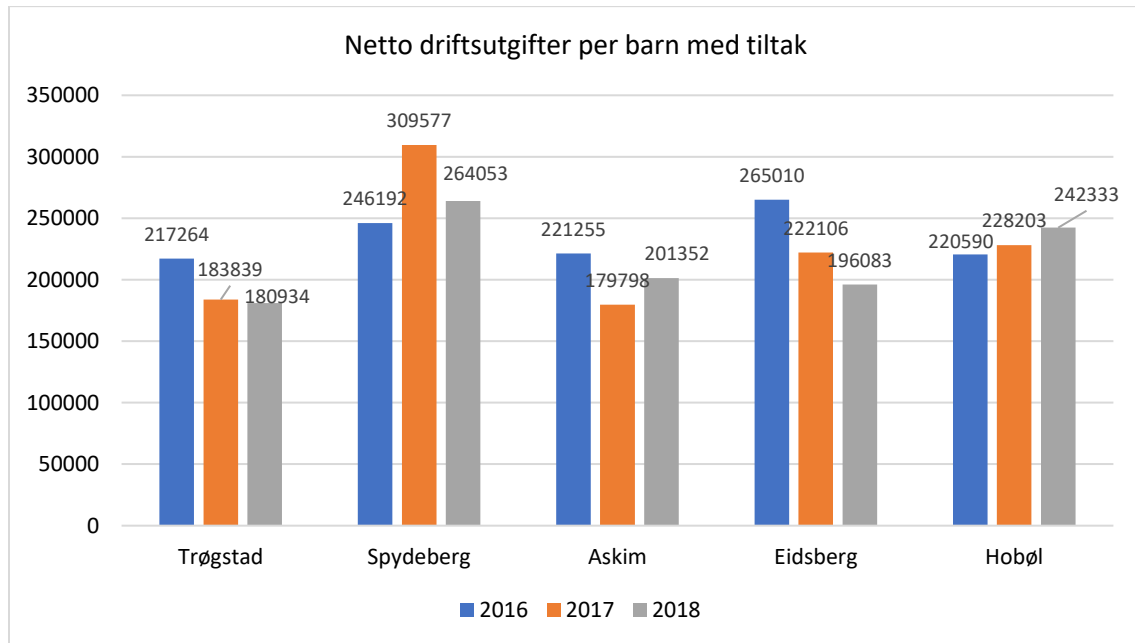
Spydeberg kommune har hatt en betydelig nedgang i barnehagedekning sett i forhold til Østfold og landet for øvrig i 2018, men det er et vedtatt mål å oppnå full barnehagedekning. Tiltak har blitt vedtatt for å møte etterspørselen.

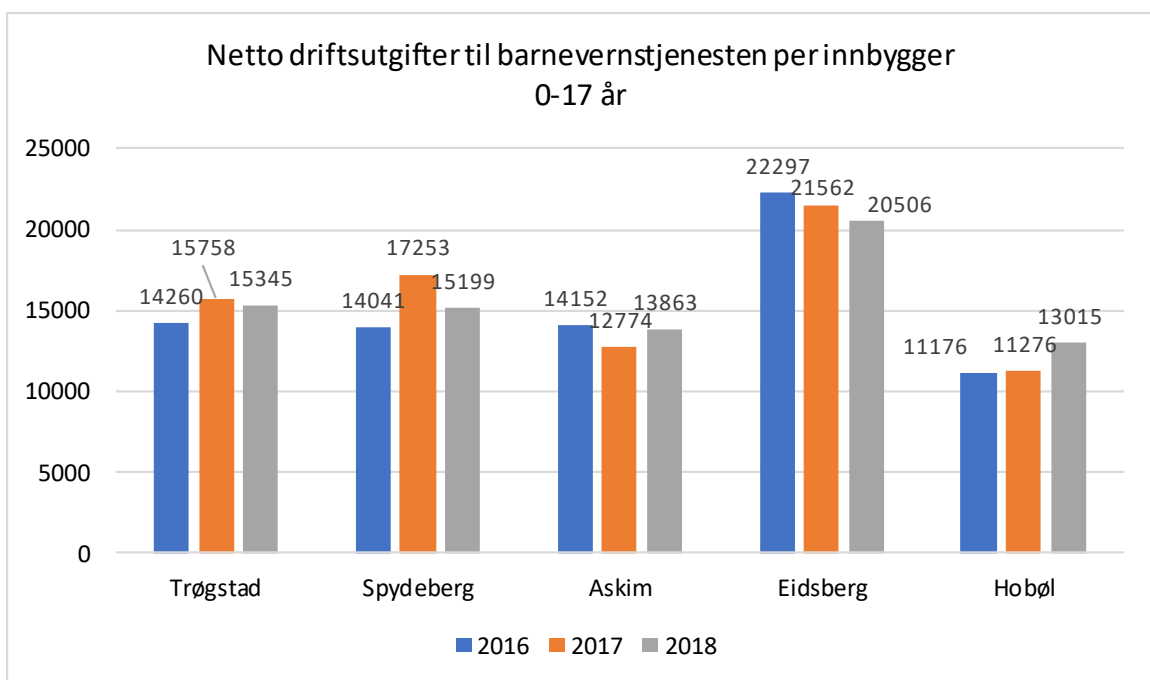
Tallene i tabellen er nettotall. Spydeberg og Hobøl kommune har et lavere nettotall totalt på grunn av refusjoner fra SIO og således vil andelen brukt til barnehage bli «kunstig» høy. Dersom man fremstiller det man faktisk bruker fremkommer det at Spydeberg ikke bruker mer pr. innbygger på barnehage selv om andelen utfra netto driftsutgifter ligger høyt.

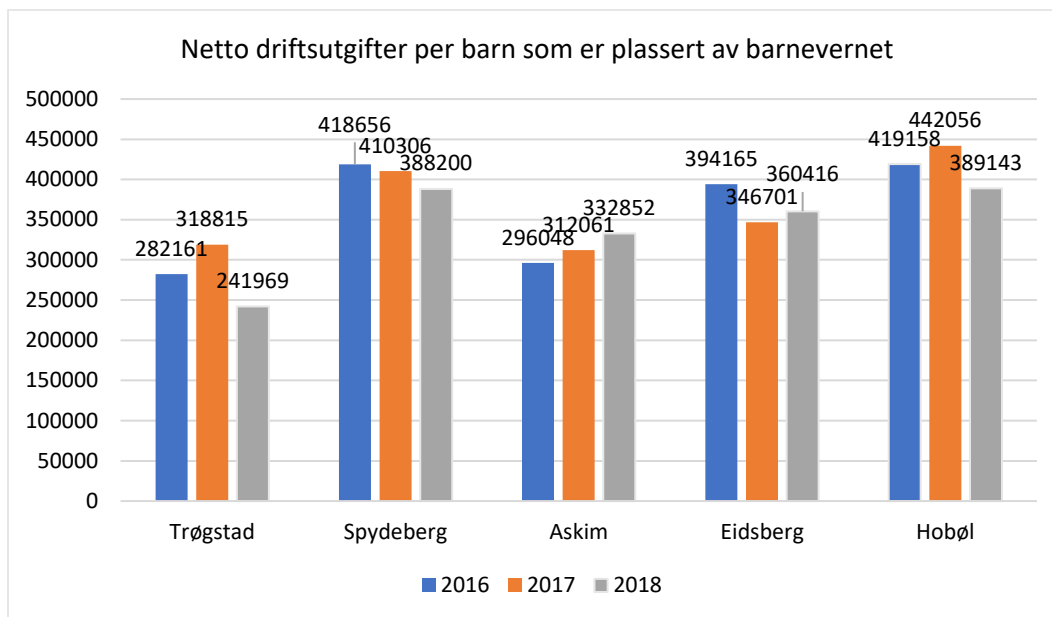
Barnevern

Barneverntjenesten har hatt utfordringer med rekruttering av ansatte og langvarig sykdom hos fast ansatte. I tillegg til mange alvorlige meldinger, flere saker i fylkesnemnd og rettssystemet, har barneverntjenesten kjøpt tjenester fra eksterne aktører for å kunne tilby lovpålagte tjenester. Det bidrar til høyere kostnader. Det er likevel verdt å merke seg at kostnadsnivået er holdt lavere enn i 2017.

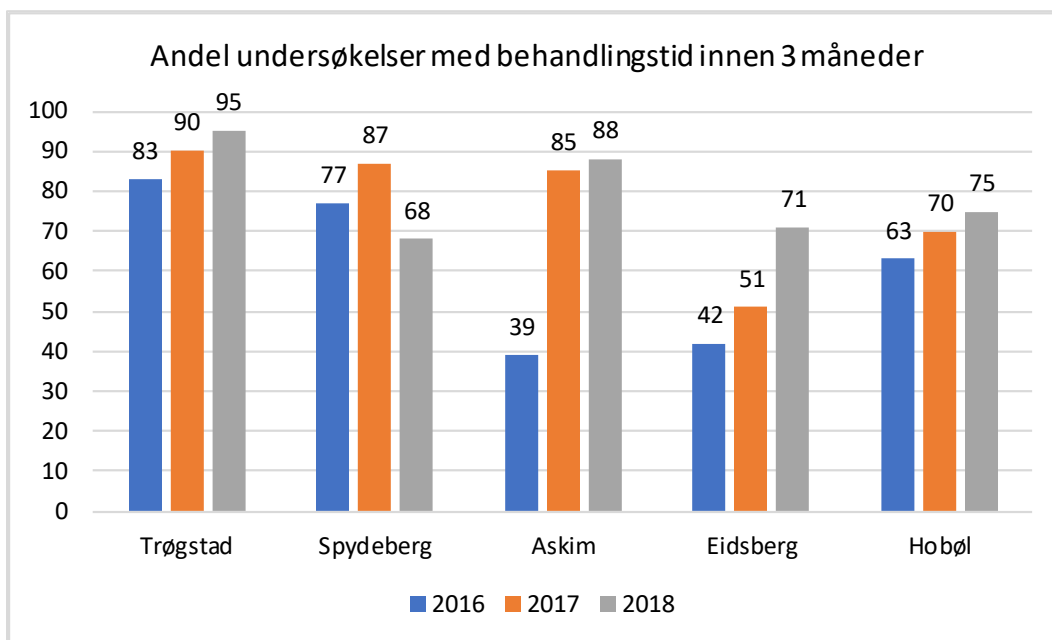

Ovennevnte utfordringer med kompetanse- og bemanningsmangel, og påfølgende kjøp av tjenester, gjør seg også gjeldende i disse tallene. Innkjøpene ble gjort for å kunne overholde lovpålagte frister.

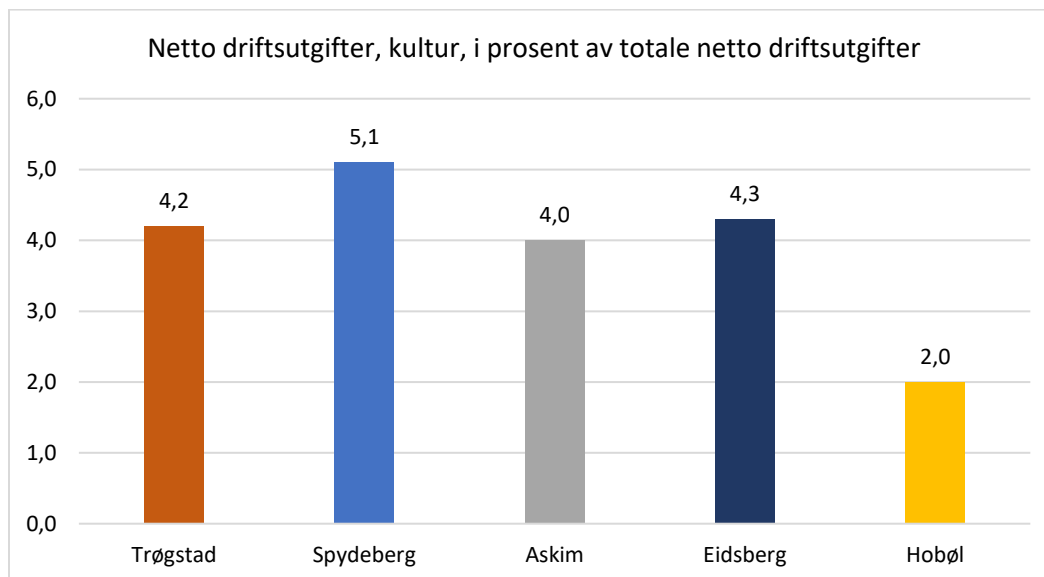
Utgifter pr. plasserte barn er på vei nedover. Mange plasseringer fant sted i 2016, utgifter forbundet med etablering, juridiske kostnader og sakkyndig utredninger er store i oppstartfasen av en plassering. De fleste barna er unge med store behov derfor er det nødvendig med frikjøp eller forsterkede fosterhjem de første årene. Noen fosterhjem har også behov for veiledning og avlastning.

Spydeberg kommune behandlet i 2018 68 % av alle undersøkelser i løpet av 3 måneder slik Lov om barneverntjenester krever.

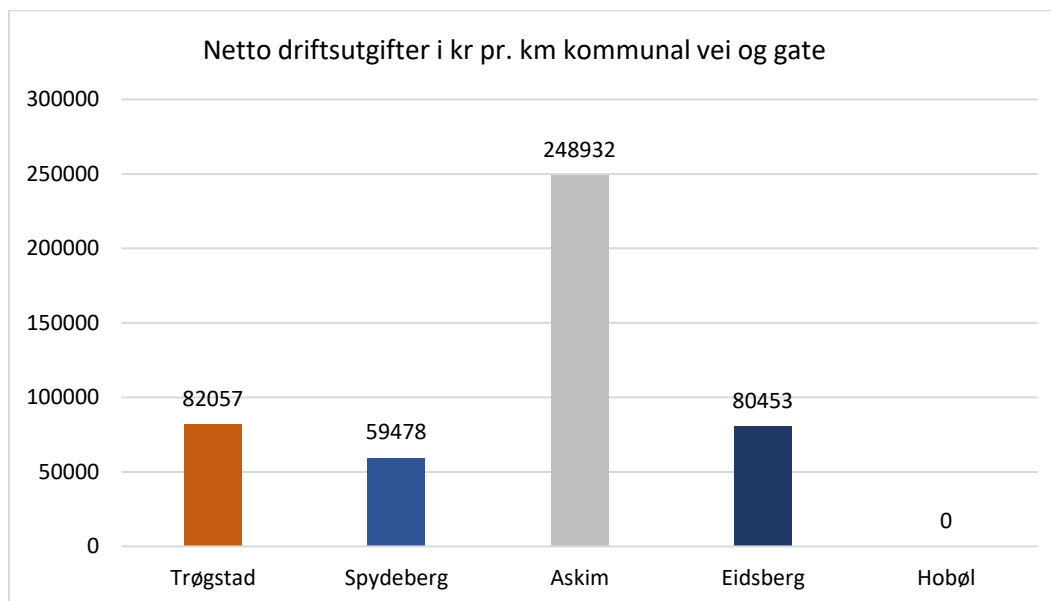
Teknikk og samfunn

Kultur

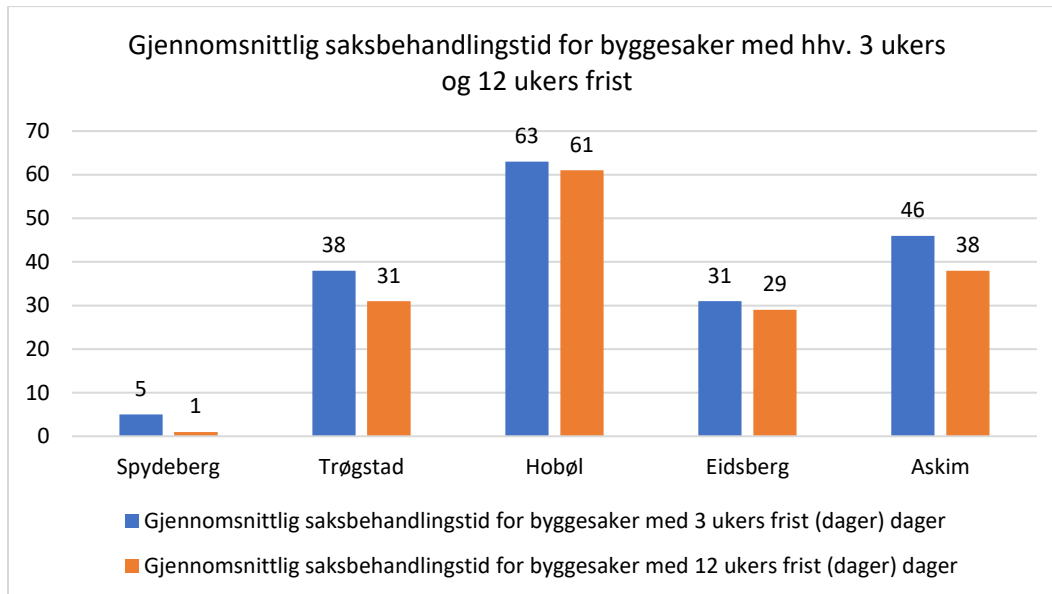
Spydeberg kommune ønsker å støtte opp om lag, foreninger og et aktivt kulturliv igjennom driftsstøtte og gratis husleie. Det er grunn til å tro at dette er mye av bakgrunnen for at Spydeberg kommune bruker mer av netto driftsresultat enn de øvrige kommunene. Støtte til drift av anlegg utgjør også en del av driftsbudsjettet.

Kommunal vei og gate

Kommunestyret har bevilget 1 million kroner på investeringsbudsjett til oppgradering av vei, som kommer i tillegg til avsetninger i driftsbudsjettet. Tall for Hobøl foreligger ikke pr. nå.

Byggesaker

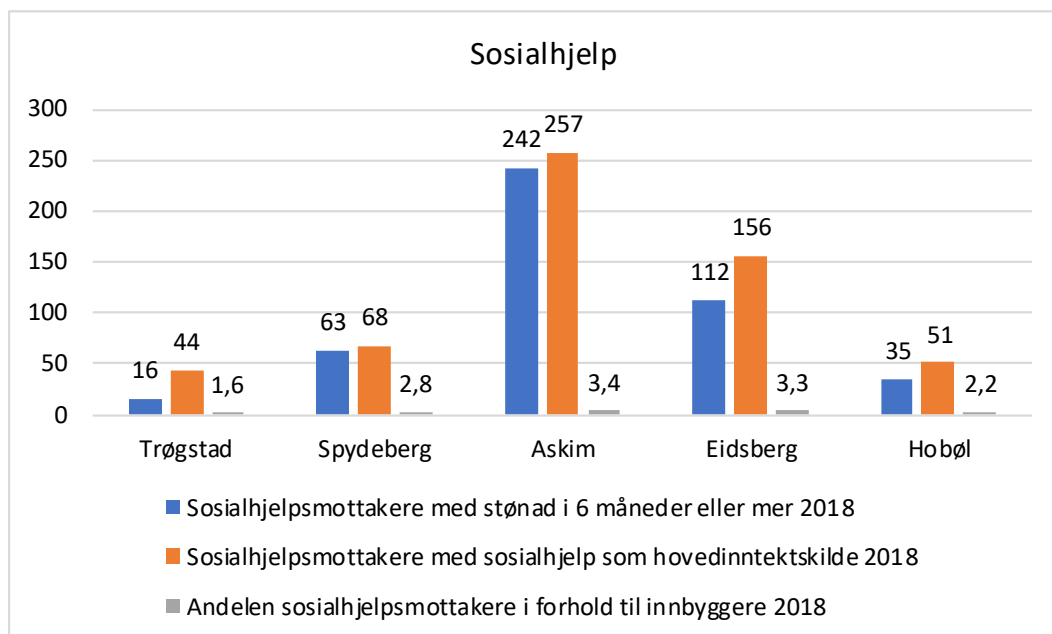

I Spydeberg kommune ble byggesaker som ble sendt inn riktig og komplett til kommunen behandlet godt innenfor tidsfristen på hhv. 3 uker/12 ukers fristene.

Brutto driftsutgifter til kommunale veier og gater var i 2018 kr 32 727 pr. km inklusive utgifter til gatelys, og uten å regne med gatelys kr. 32 272 pr. km.

Helse og velferd

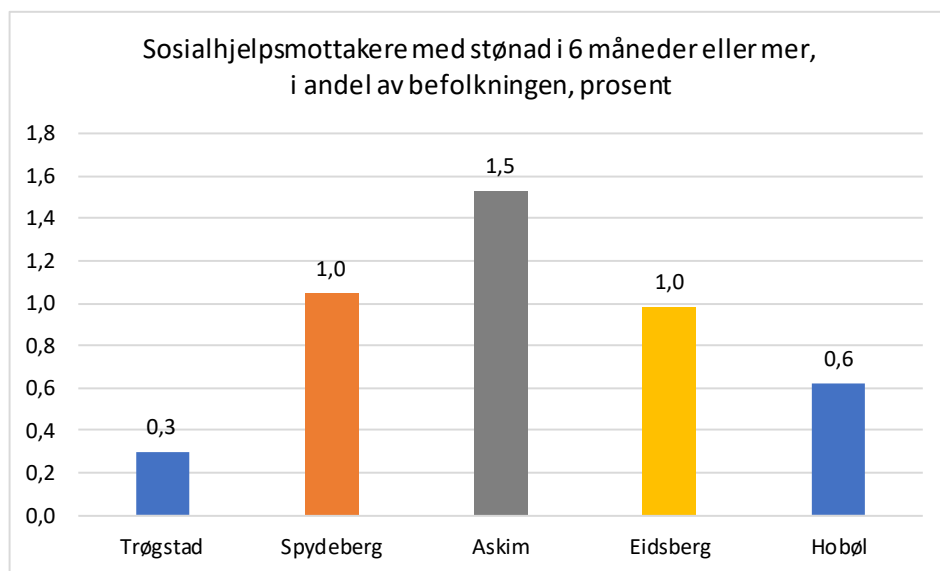
Sosialhjelp

Denne statistikken viser at i 2018 var andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til antall innbyggere 2,8 % i Spydeberg kommune. Askim og Eidsberg har en noe høyere andel sosialhjelpsmottakere av befolkningen med hhv. 3,4 % i Askim og 3,3 % i Eidsberg. Hobøl og Trøgstad har lavere andel sosialhjelpsmottakere, Hobøl 2,2 % og Trøgstad 1,6 %.

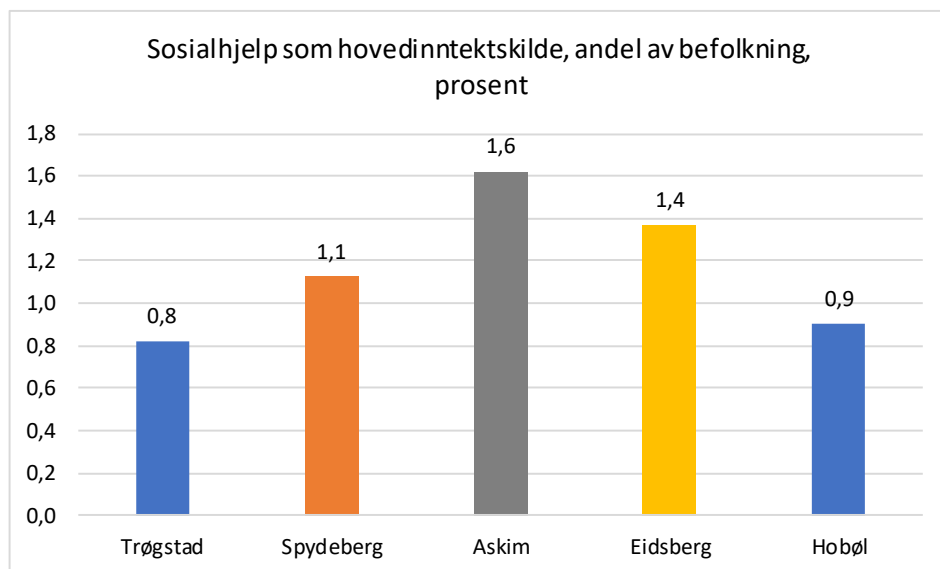
Statistikken viser at Spydeberg har omtrent samme utfordringer som Askim og Eidsberg når det gjelder antall sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggertall. Utviklingen for Spydeberg viser at andelen har gått noe ned de siste 3 årene (3,2 % i 2016, 3,3 % i 2017 og 2,8 % i 2018).

Sosialhjelpsmottakere i Hobøl og Spydeberg får samme tjenester og satser. Forskjellen i utbetalinger og antall klienter skyldes derfor ikke ulikheter i sosialtjenestene. Forskjellen kan hovedsakelig forklares i antall flyktninger som mottar stønader i Spydeberg i forhold til i Hobøl. Spydeberg har bosatt flyktninger og mottatt integreringstilskudd over mange år (dette gjelder også Askim og Eidsberg), mens Hobøl har valgt å ikke bosette flyktninger i samme periode.

Sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 mnd. eller mer har vært relativt stabilt de tre siste år i Spydeberg (nedgang på tre personer fra 2017 til 2018). Omregnet til andel av befolkningen har Spydeberg 1,0 % som mottar sosialhjelp over lengre tid. Spydeberg har et stort antall av sine langtidsmottakere i skoleløp/utdanning. Dette støttes av statistikk fra Introduksjonssenteret som viser at flyktningene fortsetter i utdanningsløp etter introduksjonsordningen. De vil ha behov for bistand under utdanning, men målet er at de da blir selvhjulpne etter endt utdanning.

De to indikatorene Sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp som hovedinntekt og Langtidsmottakere av sosialhjelp viser ikke bare ulike sosialhjelpsmottakere.

Regnskapet for 2018 viser at sosialhjelpsutgiftene er innenfor det reviderte budsjettet. Til tross for innstramminger i regelverket for arbeidsavklaringspenger har NAV-kontoret ikke økt utbetalinger til sosialhjelp i forhold til 2017. Dette skyldes tett og god oppfølging av arbeidssøkere og andre sosialhjelpsmottakere. Kommunens aktivitetsplikt for sosialhjelpssøkere har bidratt til at det ikke er noe økning i antall mottakere av sosialhjelp fra 2017 til 2018.

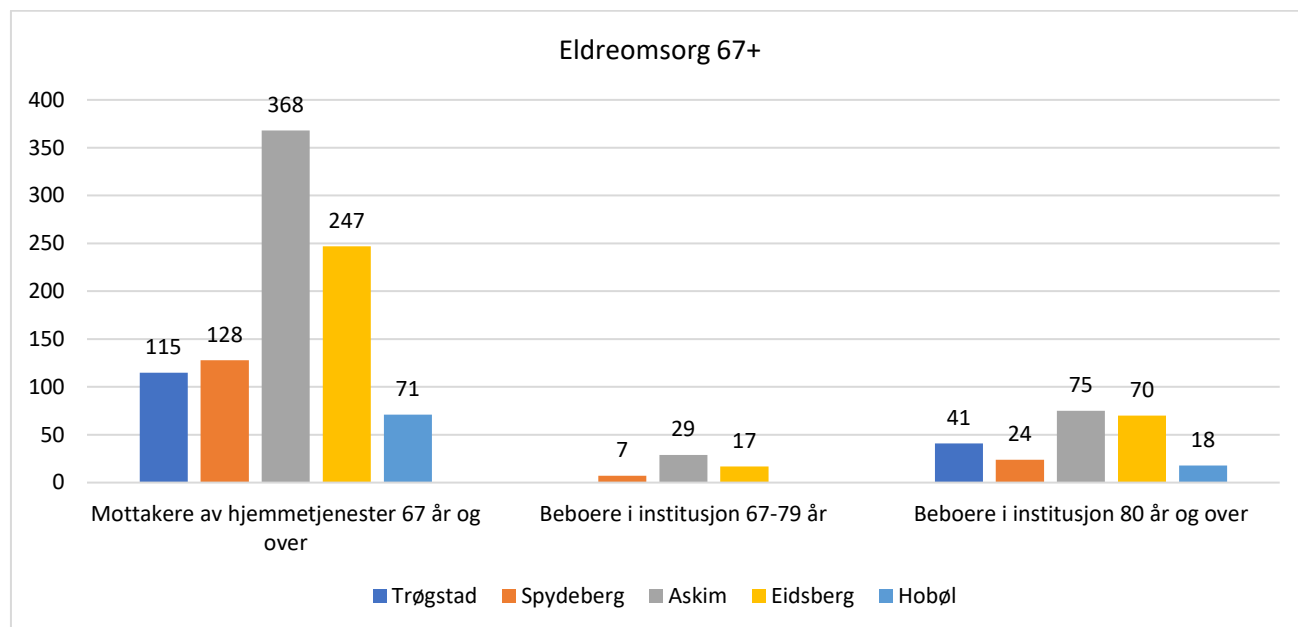
Kontoret har brukt alle tildelte midler til arbeidsrettede tiltak med statlige ytelser. Dette bidrar også til overgang til arbeid.

Størstedelen av kommunens langtidsmottakere av sosialhjelp er unge personer med ulike utfordringer som er under utdanning, samt flyktninger som fortsetter utdanningen etter introordningen. Dette forsterker, på sikt, at de kommer lettere ut i arbeid. Kontoret har et godt samarbeid med integreringsenheten i kommunen.

I 2018 var det fortsatt utfordringer med å skaffe midlertidig boliger. Dette fører til ekstraavgifter på korttidsovernattinger. Utleiemarkedet av boliger i kommunen er som kjent stramt og medfører til dels høye husleiekostnader.

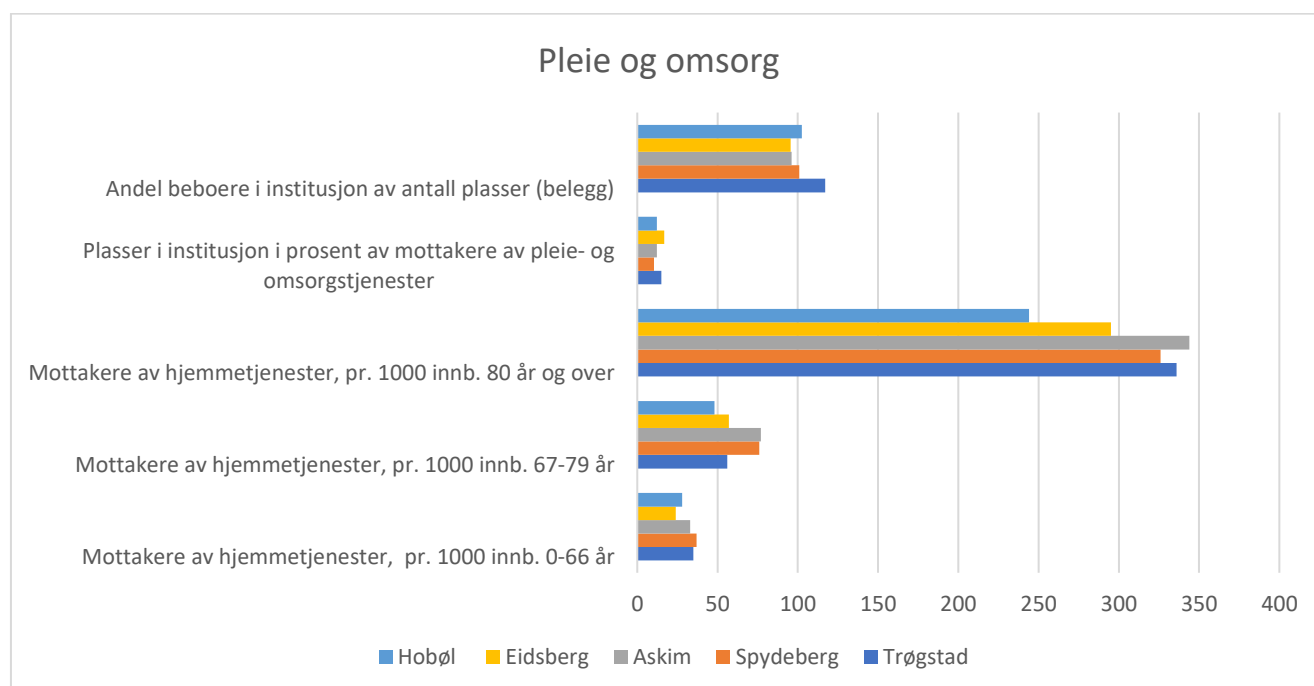
Kommunen har mange ungdommer som trenger oppfølging og bistand. NAV Hobøl Spydeberg er med i et ungdomsprosjekt med midler fra fylkeskommunen. Dette samarbeidet er med alle NAV kontorene i 5K (samt Marker og Skiptvet), og skal hindre drop-out og utvikle tverrfaglig samarbeid om ungdom i den nye storkommunen.

Eldreomsorg, innbyggere over 67 år

Trøgstad og Hobøl har ikke oppgitt tall for beboere i institusjon 67-79 år. Tabellen viser at vi har lykket med at de eldre bor lenge hjemme og får omsorgen der i større grad enn i sammenlignbare kommuner. Dette er faktiske antall og ikke andel av befolkningen, og gir således begrenset sammenligningsmulighet.

Pleie og omsorg

Av denne statistikken kan man lese at kommunen yter tjenester i hjemmet framfor å tilby institusjonsplass til brukere med behov av omsorgstjenester. Spydeberg har en relativt høy andel under 66 år som er mottakere av hjemmetjenester.

Vedlegg 1 - Oversikt over status på kommunens prosjekter pr. 31.12.18

Prosjekt nr.	Prosjekt	Kommentar
309017	Trykkavløp Lyseren	Det har pågått reklamasjonsarbeider i 2018. Sluttoppgjør ikke ferdigstilt.
309022	Vannmiljøplan	Akutte forbedringer av vann- og avløpsanlegg som ikke går på drift. Ingen hendelser i 2018.
312009	Lyd, lys og luft i kommunale bygg	Utført mindre tiltak på flere bygg.
313000	Utvidelse Hovin kirkegård	Regulering ferdig. Klagebehandling.
313004	Tiltak trafiksikkerhetsplan	Utført prosjektering og regulering av fortau i Wilses vei og Arnoldts vei.
313009	Skifte av veilyd	Ombygging til målt anlegg, nye tennskap, utskifting av armaturer og ledningsnett. Prosjektering ferdig. Anbud lagt ut på Doffin.
314000	Lundsåsen	Prosjektering av sanering VA utsatt til 2019.
314012	Oppgradering av veinett-VA	Oppgradering av veiene i forbindelse med VA sanering. Noen forsinkelser på VA-arbeidene medfører utsatt bruk av midler til veioppbygging. Hovedsakelig våren 2019.
314021	Nødstrømsaggregat	Kun noe planlegging og befaring på annet anlegg utført i 2018. Forventer fremdrift i 2019.
314024	EPC prosjekt	Totalentreprenør, NEE, gikk konkurs mars 2018. Pågått en prosess for å få utbetalt bankgarantien. Lagt planer for fullføring i 2019.
315003	Nye boliger Løvestad	Ferdig i 2017. Sluttoppgjør i 2018.
315010	Ladestasjoner el-biler	Montert ladestasjoner på Spydeberg torg og kommunehuset.
315013	Grøntstrukturplan	Planarbeidet ferdig, men på grunn av tørken i sommer ble utførelsen av prosjektet utsatt til 2019.
315014	UV-anlegg	Det er sett på løsninger for å kunne inkludere dette i eksisterende anlegg, men kan ikke utføres før ny styring/overvåking er på plass pga. behov for mer kapasitet i Programmerbar Logisk Styring (PLS). Oppgradering PLS utføres i forbindelse med ombygging av renseanlegg og oppgradering av overvåking som må utføres i 2019.
315018	Tiltak iht. generalplan VA	Oppgradering av VA i forbindelse med utbygging i Myra/Tebo. Ikke utført noe i 2018.
315020	Råvannsinntak	Kun noe planlegging og befaring på annet anlegg utført i 2018. Forventer fremdrift i 2019.
315021	Ombygging av renseanlegget	Ulike løsninger for ombygging er gått igjennom, driftsleder vannverk er tungt involvert ift. å sikre prosess og leveringssikkerhet. Det er ennå ikke tatt endelig valg ift. løsning. Konsulent engasjeres for å sikre den tekniske gjennomføringen.
315026	Kommunale veier - oppgradering	Utført oppgraderinger på Ligotveien, Wilses vei, Løvestadveien, Tronstadveien, Spydeberg torg og innkjøp av isskjærer for å øke standarden på vinterveiene.
316009	Overføringsledning spillvann Høgda	Sett på mulighetene for å bore spillvannsledning fra Arnoldts vei og over Høgda. Utført grunnundersøkelser i 2018. Nye undersøkelser vinteren 2019.
316010	Vannledning under Glomma	Reservevannledning boret under Glomma.
316011	Ombygging av overvåkningssystemer	Planlegger arbeider i 2019 for å sikre at anleggene har tilstrekkelig overvåking, tilgjengelighet og muligheter for

		styring der dette er aktuelt. Er overgripende for alle anlegg på VA.
316012	Avløp Solbergfoss	Har utført utredning, overordnet planlegging, dialog med Askim kommune, representant for beboere på Solbergfossveien samt informasjon til berørte på hele strekningen Skaugs Plass – Solbergfoss.
316018	Detaljregulering Tronstad	Gjennomført konkurranse for valg av plankonsulent.
316021	Øvre og Nedre Damvei	Ferdig sanert 780m VA.
317000	Skillevegger ungdomskolen	Ferdig montert.
317004	Planarbeid Griniveien 29	Noe aktivitet i starten av 2018, stillstand etter at kommunalsjef helse gikk ut i permisjon. Arbeidene tas opp igjen i 2019.
317010	Forprosjekt rehabilitering av gammel vannledning Lyseren-Ligot	Det er laget en oversikt og overordnet plan med prioriteringer som griper utenfor denne spesifikke løsningen. Valgt løsning henger sammen med hvilken modell for leveringssikkerhet Spydeberg kommune velger og hvilke kapasiteter som trengs.
317012	Ny barneskole	Forprosjekt og mulighetsstudie utført på våren, lagt frem til politisk behandling i juni 2018.
317014	Ny idrettshall	Forprosjekt og mulighetsstudie utført på våren, lagt frem til politisk behandling i juni 2018.
317016	Gang- og sykkelvei Hovin til Holli	Gjennomført arkeologiske undersøkelser, prosjektering, grunneiererverv og skrevet kontrakt med entreprenør desember 2018.
318000	Nye boliger Griniveien 29	Noe aktivitet i starten av 2018, stillstand etter at kommunalsjef helse gikk ut i permisjon. Arbeidene tas opp igjen i 2019.
318001	5-er bane aktivitetspark	Bygd ferdig bane.
318003	VA Hovin til Hovs plass	Prosjektering ferdig.
318004	Vannledning Solbakken - Sundby-Knapås	Ferdig med årets etappe. Fra Knapås mot Solbakken, 1875m.

Vedlegg 2 – Årsmelding Hovedplan vann og avløp.

Vannmiljømål			
Hovedmål	Mål	Måloppnåelse	Tiltak
	I henhold til vannforvaltningsforskriften og EUs vannrammedirektiv skal alle vannforekomster minst ha GOD økologisk og kjemisk tilstand innen utgangen av år 2020. God økologisk tilstand er definert som akseptable avvik fra naturtilstanden. Når flere økologiske parametere måles, er det den dårligste parameteren som styrer totalvurderingen av tilstand i vannforekomsten.		Fortsette måling av økologiske parametere for bekkene. Gjennomføre planlagte tiltak innen kommunalt og spredt avløp, og landbruk.
Økologisk tilstand			
Lyseren	SVÆRT GOD tilstandsklasse	God (2012) Forklaring: god tilstand vannplanter og klorofyll, svært god tilstand for fosfor og nitrogen. Dårlig (2014) Forklaring: svært god tilstand for fosfor, nitrogen og klorofyll, men oppblomstring av blågrønnalger gir totalt dårlig tilstand. God (2016, 2017 og 2018).	Se tiltak under "Fosfor og bakterietall".
Smalelva og andre bekker	GOD tilstandsklasse	Moderat (2012). Forklaring: Begroingsalger viser moderat tilstand, bunndyr god, og fosfor dårlig tilstand. Bunndyr er spesielt følsomme for kloakkutslipp. 2016: Innløp og utløpet til Smalelva, Hyllibekken Skarnesbekken og Mjølkebergsbekken viste moderat tilstand. Kjosbekken gikk fra moderat til dårlig tilstand i 2016. Utslag på parametere som indikerer landbruksforurensing fremfor påvirkning fra avløp. 2017: Hyllibekken: svært dårlig, Skarnesbekken: Moderat, Mjølkebergsbekken: Dårlig økologisk tilstand.	Se tiltak under "Fosfor og bakterietall". Vannområde Glomma Sør har bestilt en sammenfatning og analyse av overvåkingsdata fra NIBIO, samt anbefaling om videre tiltak.

Fosfor og bakterietall			
Morsa - elver og bekker	Fosfor <50 µg/l	I nedbørfeltet til Morsa i SPK er VA-anleggene oppgradert og lokale målinger av fosfor viser god og svært god tilstand for fosfor (< 20 µg/l). Tiltak innen spredt avløp og landbruk er gjennomført. Kun 4 boliger er tilknyttet kommunalt avløpsnett i nedbørfeltet.	Ikke behov utover pågående tilsyn med avløpsanlegg og landbrukstiltak. Dårligere vannkvalitet nedstrøms i vassdraget skyldes sannsynligvis ikke tilførsler fra Spydeberg.
Lyseren	Fosfor <10 µg/l	Fosformålinger viste i gjennomsnitt 9,5 µg/l i 2013, 11 µg/l i 2014, 11,95 µg/l i 2016 og 12,7 µg/l i 2017 og 15,7 i 2018. Målingene utføres 5 ganger per år. Lav vannstand i Lyseren etter ny regulering, 2013.	Trykkavløp fra 2015. Legge til rette for tilkobling av boliger i Enebakk. Lyseren inngår i ny avløpsplan for Enebakk, løpende samarbeid. Pågående tiltak mot avrenning fra landbruket. Spydeberg kommune har sendt henvendelse til NVE med forslag om å heve damkrona.
	Badevannskvalitet: Maks TKB 5stk/100ml. Råvannskvalitet: Det skal ikke påvises e.coli eller intestinale entrokokker i mer enn 30 % av prøvene.	Mål for TKB er oppfylt for 2015, 2016, 2017 og 2018. Rudsbekken (tilløpsbekk) viser betydelig reduksjon i TKB etter trykkavløp. Mål for Enterokokker og e.coli i råvannet var oppfylt i 2015, 2016, 2017 og 2018.	Trykkavløp fra 2015. Legge til rette for tilkobling av boliger i Enebakk som eget prosjekt.
Kirkebekken og Hyllibekken	Fosfor <100 µg/l TKB 1000/100ml	Målingene er jevnt over innenfor, men ved overløp fra pumpestasjon overstiges grenseverdiene. TKB er målt til 1300-3000 stk/100 ml ved overløpspunkt i 2015, Hyllibekken i sentrum viser stor forbedring i 2017 og 2018. Lave TKB-verdier i 2015 og 2018 i Kirkebekken Hyllibekken (utenfor sentrum), noe høyere i 2016 og 2017. Fosforverdiene varierer sterkt. Overløp skjer ved kraftig nedbør. Overløpspunktene ligger på steder hvor det vanligvis ikke ferdes folk. Det vil dessuten være en rask fortykning.	Krokås er eneste pumpestasjon med avløp i 2017. Utbedring av innlekk i 2018. Avventer årsrapport for pumpestasjonene.
Smalelva med tilløpsbekker	Fosfor <100 µg/l TKB 1000 stk/100ml	Målingene er jevnt over innenfor, men stor variasjon.	Pågående landbrukstiltak, opprydding i spredt avløp.

		TKB målt til 10.000 stk/100 ml ved overløpspunkt i 2015, noe lavere i 2017. Øvrige målepunkter viser fosforverdier mellom 9-21 µg/l og TKB mellom 3-40 stk/100 ml, noe høyere i 2017.	Pålagt tilknytning av gjenstående 4 husstander til overføringsledningen fra Lyseren i 2018. Nye tilknytninger sør for Hovs plass ifm. ny gang- og sykkelvei.
Mål for vannforsyningsanleggene			
	Mål	Måloppnåelse	Tiltak
	Alle innbyggere og alle bedrifter, institusjoner og lignende i kommunen, som har kommunal vannforsyning, skal ha sikker tilgang til nok vann med en kvalitet som tilfredsstiller drikkevannsforskriftens krav.	Vannverket og høydebassenget på Hylliåsen gir sikker tilgang på drikkevann. Høydebassenget kan levere vann i 48t ved driftsstans på vannverket med vanlig forbruk. Etablert reservevannledning mellom Askim/Spydeberg.	Sanere vannledningsnett
Vannkvalitet	Drikkevannsforskriftens krav	Nettprøver viser at vannet tilfredsstiller alle krav som stilles i drikkevannsforskriften, målt på mikrobiologiske og kjemiske parametere.	Felleskummer blir jevnlig byttet ut. Godt vedlikehold og kontinuerlig overvåking er med på å bedre vannkvaliteten.
Vannmengde	Kun rasjonering for hagevanning	Ikke vært rasjonering i senere tid.	
Trykk	2-8 bar	Det er montert trykkmålere på ledningsnett som viser at det er over 2 bar vanntrykk.	
Lekkasje og umålt forbruk	"Umålt forbruk og lekkasjer" < 30 %	2013-44%, 2014-39%, 2015-14%, 2016-15%, 2017-14%, 2018 - 17 %	Det arbeides systematisk med å spore vannlekkasjer og utbedre disse.
	Måle "umålt forbruk"	Montert måler for vannuttak på idrettsbanen og andre plasser det ikke blir målt. Bedre beregninger på vann til spyling.	
Brannvannsforsyning	> 20 l/s og > 1 bar	Trykkmålinger viser at kapasiteten er bra.	
Sikkerhet og beredskap	< 6 t uten vann, tankbil med drikkevann	Vi har en 1000 l plastdunk i beredskap. Mindre behov når vi har reservevann fra Askim.	
Mål for avløp			
	Mål	Måloppnåelse	Tiltak
	Avløpsanleggene i Spydeberg skal være funksjonssikre, slik at det ved påregnelige driftsforhold ikke oppstår skadelige oversvømmelser, lokal forurensning eller andre miljøulemper. Dette gjelder både kommunale og private avløpsanlegg.	Sanering av ledningsnett følger hovedplan VA. Strengere påslippskrav og lokal overvannshåndtering.	Vurdere kapasitet på ledningsnett, pumpestasjoner og overføringsledninger. Vurdere alternative løsninger. Fortsette avviksoppfølging av minirensanlegg.
Fremmedvann	Redusere mengden fremmedvann på avløpsnett.	Jobbes kontinuerlig med å avdekke feilkoblinger og dårlig avløpsnett. Strengere	Kontroll av nye tilkoblinger. Ta i bruk ny overvannsnorm i plan- og byggesaker.

	Regnvann, takvann og drensvann.	påslippskrav og lokal overvannshåndtering. Sanert område med AF.	
Driftssikkerhet	Ingen oversvømmelse i kjeller ol ved nedbør < 20 års gjentakintervall	Sanering av områder som tidligere har hatt problemer.	Generalplan VA. Vurdere kapasitet på ledningsnett, pumpestasjoner og overføringsledning.
Beredskap	Driftsstans avløpsnett < 24 t, pumpestasjoner < 12 t.		Jevnlig utskifting og vedlikehold av avløpsnett og pumpestasjoner hindrer større driftsstans.
Lukt	Publikum skal ikke sjeneres	Noe lukt ved pumpestasjonene. Montert kullfilter på noen av stedene.	Vurdere kullfilter eller andre løsninger for å fjerne lukt på Krokås pumpestasjon.
Påslipp av fett- og oljeholdig avløpsvann	Innføre et system for kontroll av tømning av fett- og oljeavskillere innen 2014	Er ikke oppfylt. Kartlagt fettutskillere i problemområde.	Pålegge fettutskiller hos restauranter mv.
Oppgradering av private avløpsanlegg	Kirkebekkens/Hyllibekkens nedbørsfelt oppgraderes innen 2013	57 anlegg er oppgradert.	Oppfølging på de 2 som gjenstår.
	Lyserens nedbørsfelt innen 2014	Ca. 30 boliger er tilkoblet offentlig avløpsnett. Kontroll av pumper i 2017.	Planlagt forlengelse av avløpsnett på Hallerud. 7-8 nye tilkoblinger.
	Smalelvas nedbørsfelt innen 2014	Målet er ikke nådd.	Pålegg til de som ikke kobler seg på overføringsledningen.
	Øvrige bekker til Glomma innen 2014		Ca. 100 anlegg fått pålegg, rundt 20 gjenstår per dd. Utredning av trykkavløp for ca. 50 husstander pågår. Framføring av kommunal avløpsledning på Fossumskogen i 2019.
	Morsas nedbørsfelt innen 2015	Ferdig.	
Overvann	Overvann skal ikke være påvirket av spillvann. Større overvannsutslipp skal kontrolleres	Pågått kartlegging av feilkoblinger.	Søk etter feilkoblinger med feller og fargestoff.
Felles mål for vann og avløp			
	Mål	Måloppnåelse	Tiltak
Hindre forfall i ledningsnett	Årlig sanering, rehabilitering og forsterkning av 2 % av avløpsledningsnett og 1 % av vannledningsnett	Vi har de siste 4 årene ligget over målet for rehabiliterings takt.	2019: Sanering av VA i Nedre Damvei, Wilses vei, Vannledning Solbakken.
Private stikkledninger	Opprustes i takt med tilknyttede kommunale VA-ledninger	Private stikkledninger blir kontrollert ved sanering av hovedledninger.	Gir pålegg fortløpende i forbindelse med saneringsprosjekter.
Randsonebebyggelse	Gjennomføre en vurdering av å tilknytte de til kommunalt VA-anlegg	Vedtatt kostnadsgrænse for hvem som kan pålegges å koble seg til kommunalt nett.	Videre oppfølging.
Tilsyn og kontroll med nye VA-anlegg	Kommunen skal ha et opplegg for tilsyn og kontroll med nye	Dokumentasjon for gjennomført syning,	Kurs for entreprenører.

	kommunale og private VA-anlegg	veiledning og sjekklistene for entreprenører er på plass.	
Driftskontroll	Godt fungerende driftskontrollanlegg	Bra.	Jevnlig testing, renseavtaler og oppgradering av anlegget.
Ledningskartverk	Godt fungerende ledningskartverk	Blir stadig bedre.	Forbedre rutinene for å innhente VA tegninger og innmålingsdata og overføre til kommunes kartverk.
Generelle tiltak			
	Mål	Måloppnåelse	Tiltak
Kontroll med nye utbygginger	Rutiner for å komme i dialog med utbygger og prosjekterende i planfasen for å sikre kommunens krav til utførelse på VA-anlegg på de anleggene som kommunen senere skal overta	Bra rutiner på større utbygginger, inkludert overvannshåndtering.	Fortsatt behov for forbedring av rutinene.
Private stikkledninger	Skal kontrolleres før igjennomføring.	Utbygger får beskjed om at det skal synes. Følges opp i forbindelse med ferdigattest.	
Informasjon til politikere og innbyggere	Informere om hva pengene brukes til og hvilke resultater som oppnås	Informasjonsmøte med berørte abonnenter ved oppstart av saneringsprosjekter. Informasjon på hjemmesiden, Spydebergnytt og avisen når prosjekter er i gang/ferdig.	
Rammeavtale	Rammeavtale med konsulenter og entreprenører for å spare tid i forhold til å utlyse konkurranse	Det er laget rammeavtale med 4 konsulenter i IØK.	